

91317-A/1467/2024

**GYERMEKOTTHON, ÓVODA,
ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS
KÉSZSÉGFEJLESZTŐ ISKOLA
PEST VÁRMEGYE**

**BELSŐ GYERMEKOTTHON PILIS
SZAKMAI PROGRAM**

Jóváhagyva 2024. 09 hó 30 napján.

.....
dr. Pitzné Heinczinger Mónika

igazgató

Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság

Pest Vármegyei Kirendeltsége

Hatályos: 2024. 10 hó 01 napjától

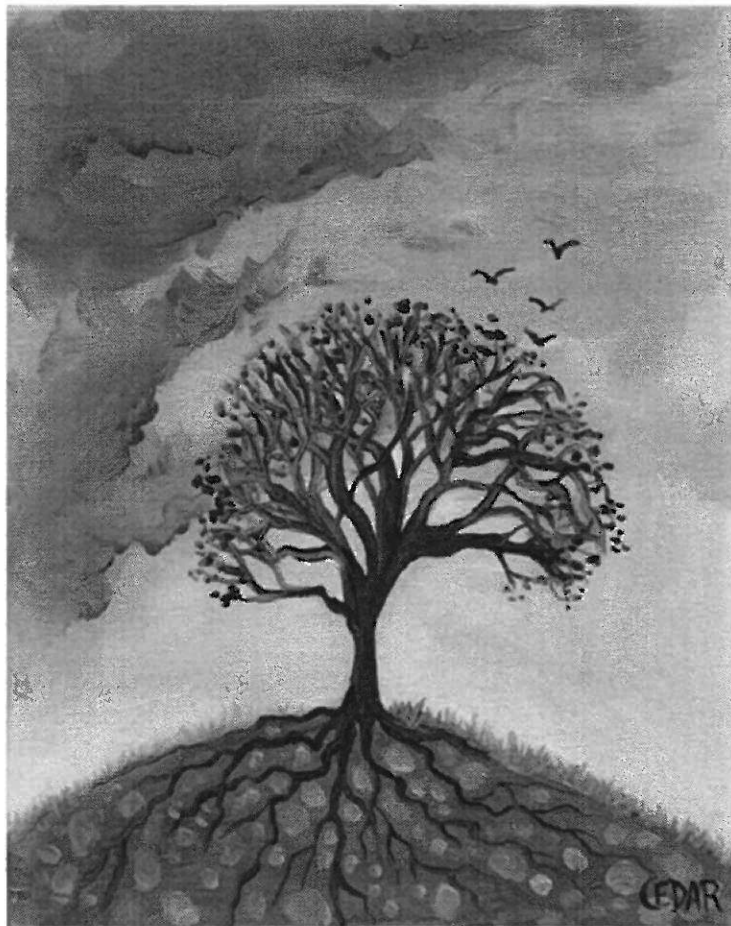
Tartalomjegyzék

I. Bevezetés.....	5
II. Általános intézményi információk.....	6
II/1. Alapadatok.....	6
II/2. Az intézmény célja, feladata tevékenységi köre.....	6
II/3. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői.....	8
II/4. Az ellátás igénybevételének módja.....	10
II/5. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja.....	10
III. Gyermekvédelmi szakellátó tevékenységünk bemutatása.....	10
III/1. Szakmai céljaink.....	10
III/2. Feladatunk.....	11
III/3. Gyermekotthoni struktúra.....	12
III/4. Tárgyi feltételek.....	12
III/5. Személyi feltételek.....	14
III/6. Anyagi ellátottság jellemzői.....	16
III/7. A szakmai programot meghatározó jogszabályok.....	16
III/8. A szakmai munka alapelvei.....	18
IV. Szakmai munka.....	21
IV/1. Tevékenységek.....	21
IV/1/a. Felvétel az otthonba.....	21
IV/1/b. Csoportgazdálkodás.....	24
IV/1/c. Étkeztetés.....	26
IV/1/d. Iskoláztatás.....	28
IV/1/e. Képesség és tehetség gondozási tevékenység.....	30
IV/1/f. A tanulás segítése, fejlesztőpedagógiai tevékenység.....	31
IV/1/g. Pszichés megsegítés.....	32
IV/1/h. Szabadidő eltöltés, rekreáció.....	35
IV/1/i. Családdal való együttműködés.....	36
IV/1/j. Örökbefogadás segítése.....	37
IV/1/k. Távozás az otthonból.....	38
IV.1.1 Gyermekbántalmazási esetek megelőzése, felismerés és kezelése.....	39
IV/2. A különböző gondozást igénylő gyermekek ellátása.....	40
IV/2/a. Különleges ellátási szükségletű gyermekek nevelése.....	40
IV/2/b. Kettős ellátási szükségletű gyermekek nevelése.....	43
IV/2/c. Átlagos ellátási szükségletű gyermekek nevelése.....	43
IV/3. Utógondozói ellátást igénylő fiatal felnőttek nevelése.....	45
IV/4. Személyiségfejlesztés kiemelt céljai, feladatai, módszerei.....	47
IV/5. Közösségfejlesztés kiemelt céljai, feladatai.....	48

IV/6. Családgondozás, utógondozás	49
IV.7 Rendkívüli események kezelése.....	50
V. A gyermekek és fiatal felnőttek jogainak érvényesítése.....	51
VI. Külső és belső kapcsolatok	54
VII. Gyermekvédelmi gyámok és gyermekotthonunk kompetencia megosztása	57
VIII. A színvonalas szakmai munkánk alappillérei.....	67
VIII/1. A személyes gondoskodást végző személyek jogainak biztosítása	68
VIII/2. A dolgozók folyamatos szakmai felkészültségének biztosítása	69
VIII/3. A szakmai munkát megalapozó szabályzatok, protokollok	70
VIII/4. Az intézményen belüli információáramlás.....	70
VIII/5. Minőségmenedzsment.....	71
IX. Záró rendelkezések	74
Mellékletek jegyzéke.....	77
1. Az Intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata	77
2. A Belső Gyermekotthon házirendje.....	77
3. Utógondozói ellátás megállapodás minta	77
Elfogadó nyilatkozat	78

„A legtöbb, amit gyerekeinknek adhatunk:
gyökerek és szárnyak.”

Wolfgang von Goethe

I. Bevezetés

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság irányítása alatt álló Gyermekotthon Óvoda, Általános Iskola és Készségfejlesztő Iskola Pest Vármegye, az elődjait is tekintve 1948 óta oktatja, neveli az állami gondoskodásban élő gyermekeket, tanulókat.

Az intézmény Belső Gyermekotthona történelmi környezetben – a közel 300 éves műemléki Beleznay-Nyáry kastélyban található székhelyen békés, nyugodt vidéki körülmények között, korszerű lakóegységekben fogadja a gyermekvédelmi ellátórendszerbe került, elsősorban különleges ellátási igényű fővárosi és pest megyei gyermekeket.

A szakmai egység valamennyi dolgozója azon munkálkodik, hogy a remélhetően rövid idejű szakellátás időtartama alatt a gyermekek harmonikus, befogadó családi környezetben, az őket ért traumák, negatív életesemények feldolgozásában segítséget kapva nevelkedjenek.

A szakmai segítség a vidéki környezet pozitív hatásait és lehetőségeit kiaknázva, a nagyvárosi veszélyforrásokat elkerülve tud hatékony lenni, különösen az érzelmileg sérült, nyugalmat és biztonságot igénylő gyermekek tekintetében, emellett a széles életkori szórtságot és nevelési-oktatási igényt felmutató gyerekeknek az intézmény, a kisváros adottságai, valamint a Főváros közelsége mind jó lehetőséget teremt. Ennek köszönhetően a gyermekvédelmi munkánk különösen az ilyen gyermekek nevelésében lehet eredményes.

II. Általános intézményi információk

II/1. Alapadatok

Az intézmény neve

Gyermekotthon Óvoda, Általános Iskola és Készségfejlesztő Iskola Pest Vármegye

Székhelye

2721 Pilis, Kossuth Lajos út 31.

Telefon/fax: 06-29/696-120

A Belső Gyermekotthon Pilis az intézmény székhelyén 4 csoporttal működik:

Aroma csoport, Vadvirág csoport, Sasfióák csoport, Napsugár csoport

Az intézmény alapítója és irányító szerve:

Belügyminisztérium

1051 Budapest, József Attila utca 2-4.

Fenntartó szerv neve és székhelye:

Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság 1132 Budapest, Visegrádi u. 49.

Alapító Okirat száma

A-472-2/2024. Kelt: 2024. 07. 22. Hatályos: 2024.09.01. napjától

Szolgáltató nyilvántartásba való bejegyzés száma

PEC/001/351-5/2014 Kelt: 2014.06.23.

Az intézmény illetékességi és működési területe

A Belső Gyermekotthon Pilis tekintetében Budapest és Pest Vármegye.

II/2. Az intézmény célja, feladata tevékenységi köre

A közös igazgatású többcélú gyermekvédelmi intézmény közfeladata a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 15. § (3) bekezdése a) - b) pontjai szerinti személyes gondoskodást nyújtó gyermekvédelmi szakellátás keretében otthont nyújtó ellátás, utógondozói ellátás, valamint e törvény 92. §-ában előírt utógondozás biztosítása, az alábbiak szerint:

- gyermekotthonaiban a beutaló szerv által ideiglenes hatállyal elhelyezett, illetve a gyámhatóság által nevelésbe vett kiskorúak jogszabályban előírtak szerinti otthont nyújtó ellátása,
- különleges ellátás biztosítása a tartósan beteg, fogyatékos,
- speciális ellátás biztosítása a súlyos pszichés vagy súlyos disszociális tüneteket mutató, illetve pszichoaktív szerekkel küzdő, illetve a kettős szükségletű gyermekek számára,
- ideiglenes gondozás biztosítása azon gyermekek számára, akik lakóhelyükről önkényesen távoztak el, így ellátás és felügyelet nélkül maradtak,
- a gyermekvédelmi szakellátásban nagykorúvá vált fiatal felnőttek számára a gyámhatóság által elrendelt utógondozói ellátás biztosítása, szükség esetén az költségvetési szervben utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt gyermekének befogadása, a költségvetési szervben utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt gyermekének átmeneti gondozása, külső férőhelyek működtetése,
- a gyámhatóság által elrendelt utógondozás biztosítása.

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 156. § (5) bekezdésében foglaltak szerinti közös igazgatású többcélú gyermekvédelmi intézmény köznevelési feladatot ellátó önálló szakmai egysége, szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleménye alapján különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű enyhe és közép súlyos értelmi fogyatékos, halmozottan (mozgásszervi, érzékszervi) fogyatékos, valamint autizmus-spektrumzavarral küzdő, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nem nevelhető gyermekek, tanulók óvodai nevelése, általános iskolai és szakiskolai nevelését oktatását végzi.

A Belső Gyermekotthonban Pilis 40 férőhelyen gyámhatósági határozat alapján ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett, a szakértői bizottság véleménye alapján különleges ellátási szükségletű, tartósan beteg, fogyatékos, valamint autista kiskorúak és átlagos szükségletű testvéreik, valamint - amennyiben a

Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság javaslata alapján a gyámhivatal így határoz - kettős szükségletű gyermekek gyermekotthoni ellátását biztosítjuk.

Feladatunk továbbá az intézményben nagykorúvá vált, valamint más fiatal felnőttek szerződésben foglaltak szerinti utógondozói ellátása és utógondozása.

II/3. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

Gyermekotthon ellátási területe, jellemzői

A különleges gyermekotthon ellátási területe Budapest és Pest vármegye, innen fogadunk gyermekeket beutaló gyámhivatali határozat alapján.

A fővárosi ellátási területünkről a nagyvárosi környezet okozta veszélyeknek kitett, állapotuk és helyzetük miatt kiemelten kiszolgáltatott különleges ellátási szükségletű gyermekek érkeznek, akiket családjuk nem tud megfelelően gondozni-nevelni, oktatásuk nem biztosított.

A Pest vármegyei ellátási területünkről a leszakadó, komoly megélhetési problémákkal küzdő, állapotuk és helyzetük miatt különleges ellátási szükségletük okán kiemelten veszélyeztetett gyermekek érkeznek, akiknek családja nem tudja megfelelő módszerekkel és eszközökkel nevelni őket, valamint nem tudja számukra biztosítani a megfelelő oktatást.

Az ellátandó célcsoport jellemzői

Intézményünk nagy előnye a vidéki védett környezet, a nagy terek, a családias, nyugodt hangulat. E körülmények pozitív hatása a fogyatékkal élő gyermekek biztonságérzetét, pszichés szükségleteit figyelembe véve nagyon lényeges, hiszen a hozzánk kerülő gyermekek ellátási szükséglete ezt kívánja meg. A családias környezet és nevelési mód ezen felül azért is elsődleges, mert lehetőséget nyújt nagy létszámú testvérsorok együttes elhelyezésére, nevelésére, amely a nevelőszülőknél sok esetben nem lenne megvalósítható.

Intézményünk erősségeihez tartozik még, hogy a bűnözés hatásai - drog, prostitúció, illetve egyéb veszélyforrások - nálunk szerencsére kevésbé hatják át a hétköznapokat.

Azok a gyerekek, akikkel a nevelőtestületünk tagjai dolgoznak - akár az iskolában vagy a gyermekotthonban - ugyanis nemcsak tanulási képességeikben, hanem a vér szerinti családjuktól távol élve számos mély érzelmi sérülést hordoznak magukban. Sok esetben kötődési zavarokkal küzdenek, és különböző traumatizáló életesemények sorát tudhatják a hátuk mögött. Ellátottjaink többsége roma származásúnak vallja magát, így kulturális gyökereik, életszemléletük, személyiségjegyeik sem állnak közel az intézményi, gyermekotthoni élet kötöttebb szabályaihoz.

Gondozottjaink többnyire halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek és fiatalok. Családjukban gyakran előfordul a halmozott deviancia. Az elhanyagoló nevelés, gondozás miatt érzelmileg infantilisak, szociálisan éretlenek, tűrőképességük alacsony szintű, jellemzi őket a figyelemzavar, az impulzivitás, a motoros nyugtalanság

A korábban átélt élmények, illetve a körülmények hatással vannak a gyermekek személyiségállapotára.

Még az átlagos ellátási szükségletű gyermekek esetében is gyakori a beilleszkedési vagy magatartászavar különböző foka, a tanulási nehézség, a részképesség-kiesés és az egészségügyi problémák (pld. epilepszia, allergia stb.).

A nálunk élő gyermekekre gyakran a céltalanság, a bizonytalanság érzése, vagy a realitástól elszakadt vágyálmok jellemzőek. Kommunikációs nehézségekkel és gyakran önértékelési zavarral küszködnek, valamint jellemzőek az agresszív ösztönkésztetések, az őket ért frusztrációkra a legtöbb esetben agresszív választ adnak. Vágynak a szeretetre, de félnek is a szoros kötődéstől, illetve a valakihez tartozás erős érzése következtében kiszolgáltatottá válnak a partner kapcsolataikban.

II/4. Az ellátás igénybevételének módja

A különleges gyermekotthon szolgáltatásai gyámhivatali határozattal vehetők igénybe. Ennek megfelelően a gyermekotthon befogadja a gyámhivatal által intézményünkben elhelyezett ideiglenes hatállyal elhelyezett, illetve nevelésbe vett gyermekeket, valamint azokat a fiatal felnőtteket, akiknek az utógondozói ellátását az intézményvezető által kiadott befogadó nyilatkozat alapján a gyámhivatal elrendelte.

II/5. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja

Az érdeklődők a szakmai egység által nyújtott szolgáltatásokról a <http://szgyf.gov.hu/> oldalról, illetve az intézmény www.pmpgy.hu honlapján tájékozódhatnak, illetve itt megtalálhatóak az intézményre vonatkozó személyes, telefonos, illetve emailen történő megkeresésre vonatkozó bővebb tájékoztatások is.

III. Gyermekvédelmi szakellátó tevékenységünk bemutatása

III/1. Szakmai céljaink

Alapvető célunk, hogy a családjukból bármely okból kikerült gyermekek, testvérsorok számára biztonságot, korukhoz és szükségleteikhez igazodó gondoskodást, oktatást, nevelést, egészséges személyiségfejlődést biztosítsunk, felkészítsük őket az önálló életre.

A gyermekeket ért traumák feltérképezését követően személyre szabott módszerekkel, a feldolgozásban minden segítséget megadunk nekik és szükség esetén családtagjaiknak is.

A Belügyminisztérium által 2023. március 20. napján kiadott „Képesség- és tehetség gondozás a gyermekvédelmi szakellátásban” című módszertanban rögzített eszközök segítségével a nevelésünk kezdetén - és annak időszaka alatt folyamatosan - a gyermek képességeit, készségeit, tehetséges területeit megismerve és

feltérképezve, a beszerzett ismeretek birtokában határozzuk meg azokat a beavatkozási formákat és módszereket, amelyek a személyre szabott hatékony támogatás, felkészítés és fejlesztés célját szolgálják.

Célunk, hogy a nálunk élő gyermekeknek olyan speciális támogatást, olyan tervezett szakmai jelenlétet biztosítsunk, amely a segít a traumatizációjukból, állapotukból és helyzetükből adódó kihívásokkal való megküzdésben.

Tesszük ezt azért, hogy majdan az intézményt elhagyva mindegyikük képes legyen környezetébe beilleszkedni, önmagáról gondoskodni. Rendelkezzen az önálló életvezetéshez szükséges ismeretekkel, készségekkel, valamint, hogy a mindennapi munkáját kitartással, felelősségérzettel végezze, ismerje az alapvető társadalmi normákat, képes legyen örülni az őt érő pozitív eseményeknek, hatásoknak, valamint szeresse az életet.

Munkánkat tehát akkor mondhatjuk sikeresnek, ha ellátottjaink egészségi állapota jó, identitása és személyisége rendezett, az oktatásuk, képzésük és nevelésük során elsajátított ismereteik szintje megfelelő, társas kapcsolataik sikeresek.

Munkánk fontos kiemelt területe, hogy ellátottjaink, képességeik és készségeiket figyelembe véve érdeklődésének megfelelő továbbtanulás lehetőséget biztosítsunk, szakma és iskolaválasztásuk a szakmai módszertan szerint iránymutatást és elveket betartva előkészített és sikeres legyen.

A pályaszocializációs folyamat, a szocializációs törekvéseink akkor eredményesek, ha a társadalmi beilleszkedést elősegítő kulturális és életmódbeli minták és értékek beépülnek értékrendjükbe, valamint az önállósodásuk foka, az érzelmi és hangulati stabilitásuk megfelelő, elsajátították a közösségi szokásokat és viselkedésmintákat.

III/2. Feladatunk

A szolgáltatói nyilvántartásban meghatározott feladatunk 40 férőhelyen, gyámhatósági határozat alapján az ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett, a

szakértői bizottság véleménye alapján különleges ellátási szükségletű - enyhe és közép súlyos értelmi fogyatékos, autista spektrum zavarral, tartós betegséggel küzdő kiskorúak - és átlagos szükségletű testvéreik gyermekotthoni ellátása. Ezen túlmenően feladatunk a gyermekvédelmi szakértői bizottság által kettős ellátási szükségletűnek nyilvánított gyermekek ellátása is, valamint az intézményben nagykorúvá vált fiatal felnőttek egyéni megállapodásban foglaltak szerinti utógondozói ellátása, szükség esetén az intézményben utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt gyermekének átmeneti gondozása.

III/3. Gyermekotthoni struktúra

Férőhelyszám: 40 fő

Csoportok száma: 4 csoport

(Aroma csoport, Vadvirág csoport, Napsugár csoport, Sasfiókák csoport)

Csoportlétszám: 10 fő/csoport

Nemek szerinti elhelyezés: koedukált csoport

Testvérek elhelyezése: biztosított, elsődleges szempont

III/4. Tárgyi feltételek

Az ingatlanról:

A különleges gyermekotthon az intézmény székhelyén működik. A műemléki kastélyépület – melynek a keleti és nyugati oldalszárnyaiban került kialakításra a csoportoknak otthont adó 4 lakóegység - 4,2 ha területű kastélyparkban található, mely Pilis város központjában van.

Lakóterek:

Az otthon négy csoportjának elhelyezésére szolgáló lakóegységek-korszerűek – a 2004. július 20. - november 25. között lezajlott komplex felújítás átalakítás eredményeként - a jelenleg érvényes építéshatósági, valamint népegészségügyi

illetve az otthonoszerű ellátást nyújtó intézmények tárgyi feltételeit meghatározó jogszabályok előírásainak megfelelnek.

A négy lakóegység kialakítása egyedi, különböző belső építészeti megoldásokkal alkalmazkodik a műemléki terekhez. Mindegyikben biztosítottak a közösségi és személyes helyiségek, a kialakított melegítőkonyha és étkező is maximálisan kielégíti a családi nevelés és együttlét igényeit, valamint az egyszerűbb konyhai műveletek gyakorlására lehetőséget teremt.

Egy lakóotthoni egységünk – a Sasfiókák csoport akadálymentesített, viszont nem teljes mértékben.

Szabadidő kulturált eltöltésének terei:

A főépület lehetőségeit is kihasználva a nagy létszámú közösségi programoknak helyet adó dísztermünk is van. Rendelkezünk mobil színpaddal, amely mind zárt térben, mind szabadterben igény szerint rendelkezésre áll.

Megtalálhatók még egyéb alkalmas helyiségek szakkörök, szabadidős programok szervezéséhez is, a kastélyparkban játszótér, foci- és kosárlabdapálya, illetve egyéb szabadtéri sportokra alkalmas terek is vannak.

Kapcsolattartásra alkalmas helyiség:

A gyermekotthonban a csoportok számára biztosítunk két, a látogatók fogadására alkalmas teret a Kastély alsó és felső szintjén. Itt a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult hozzátartozó találkozási és a látogatás alatti együttléte kulturált formában, zavartalan körülmények között történhet.

Tárolási lehetőségek:

A csoportok részére egyéni tárolási helyek kerültek kialakításra, mind a főépület, mind az oldalszárnyak tereit felhasználva. Itt évszakos váltásban a gyermekruhák, sport- és játékeszközök, kerékpárok és a tartós élelmiszerek, valamint a

tisztítószeres stb. számára elkülönített és szabályos tárolására biztosítunk lehetőséget.

Adminisztrációs munka feltételei:

A csoportok mindegyikénél az előírásoknak megfelelően megtalálható a felnőttek munkáját segítő, az adminisztratív feladatok kulturált végzéséhez alkalmas ún. nevelői szoba.

A gyermekotthon irányítási feladatait a főépület egy erre a célra kialakított irodájában végezzük, itt dolgozik a gyermekotthon vezetője, valamint a gyermekvédelmi ügyintéző. Itt az infrastrukturális feltételek teljesen biztosítottak.

A gyermekotthoni pszichológusunk munkáját egy erre a célra kialakított, az elvonulásra, elmélyedésre alkalmas pszichológusi szobában végzi.

Tárgyi eszközök:

A tárgyi eszközök, a bútorzat, a családi életvezetéshez szükséges alapeszközök, a hosszú előkészítő szakasz, előrelátó tervezésének is köszönhetően rendelkezésre állnak. A műszaki és multimédiás berendezések biztosítottak. A bútorzat és egyéb kiegészítők beszerzése, cseréje folyamatos, állandó feladat, az otthonos környezet, a személyes tárgyak elhelyezése, az intim szféra biztosított. Valamennyi csoportnál saját mobiltelefon áll rendelkezésre, mely megkönnyíti a kapcsolattartást.

Az utaztatásról, a gyermekek és kísérőik szállításról az intézmény tulajdonában álló két 14 fős kisbusz, valamint egy személygépkocsi gondoskodik.

III/5. Személyi feltételek

A gyermekotthon munkatársainak létszáma, valamint az alkalmazottak képzése megfelel a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) sz. NM rendeletben előírtaknak.

A szakmai munkakörben foglalkoztatott dolgozók alkalmazásának feltétele a gyermekvédelmi intézményekben foglalkoztatott személyek alkalmassági vizsgálatára vonatkozó rendelkezés előírásainak teljesítése amelyet „A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény a 10/B. §-a tartalmazza.” Ezen előírások végrehajtása az intézményvezető feladat és hatáskörébe tartozik. A dolgozók - a kiválasztásukat és az alkalmassági vizsgálatokat követően - szakmai munkájuk megkezdése előtt, a hatékonyabb munkavégzésük segítése érdekében egy hosszabb felkészítő folyamatban vesznek részt, mely a teljes intézményi működést, és annak részterületeit is magába foglalja.

Megismerkednek otthonunk működésével, szakmai és pedagógiai elveivel, módszereivel, célkitűzéseivel és tanulmányozzák a gyermekotthonban folyó nevelő tevékenység rendszerét. Betekintést nyernek otthonunk szervezeti struktúrájába, amely segítséget nyújt számukra ahhoz, hogy a gyermekotthoni részleg szervesen illeszkedjék a komplex intézményi környezetbe.

Megismerkednek a gyermekbántalmazási esetek kezelésére vonatkozó módszertan előírásaival és az 1997. évi XXXI. törvény a 17 §-ban szabályozott a gyermekek veszélyeztetettségének esetén fennálló jelzési kötelezettségekre vonatkozó előírásokkal.

Az intézmény gyermekotthoni csoportjaiban a személyi feltételek kialakítása során törekszünk arra, hogy egymást kiegészítő személyiségű, szívesen együtt dolgozó, hasonló értékrendű, azonos követelményeket támaztó kollégák dolgozzanak együtt.

A munkatársak kiválasztásában fontos szempont, hogy azok több korosztályt és életszemléletet képviseljenek, valamint megfelelő szakmai felkészültséggel, képzettséggel és erkölcsi - etikai felfogással rendelkezzenek. Célunk, hogy - amennyiben ez biztosítható - minden csoportban legalább egy férfi kolléga is dolgozzon a csoportnál, hogy a férfi, illetve az apa modell is megjelenjen a nevelés során. A kinevezés alapja minden esetben az eredményes szakmai munka, a személyes felkészültség, a jó szervezőkészség és a gyermekszeretet.

Dolgozóink szakmai továbbképzéséről körültekintően gondoskodunk, a kötelező szakmai továbbképzések elvégzését átgondolt és igényeinknek megfelelő, helyben szervezett programokkal segítjük. Amennyire ez lehetséges, törekszünk arra, hogy a fluktuáció a korábbi évekhez hasonlóan a lehető legalacsonyabb szinten maradjon szakmai egységünkben, illetve az intézményben.

III/6. Anyagi ellátottság jellemzői

A gyermekotthonunk működési feltételeit az éves költségvetés biztosítja. Ezen kívül törekszünk arra, hogy az intézmény anyagi forrásait támogatói adományok útján is bővítsük.

Nagy hangsúlyt fektetünk az anyagi források takarékos felhasználására is, ide kapcsolódik az a pedagógiai tevékenységünk, melyben nagy hangsúlyt kap a környezettudatos nevelés, mellyel folyamatosan felhívjuk a növendékeink figyelmét a takarékos áram-, gáz-, és vízfogyasztásra.

III/7. A szakmai programot meghatározó jogszabályok

- 1991. évi LXIV. törvény a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- 1998. évi LXXXIV törvény a családok támogatásáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőség előmozdításáról;
- 2011. évi CXC tv. a nemzeti köznevelésről
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről

- 146/1993 (X.26) korm. rendelet a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény végrehajtásáról
- 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról
- 235/1997. (XII.17.) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
- 15/1998. (IV.30) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 8/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról
- 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 257/2000 (XII.26) Korm. rendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról
- 331/2006. (XII.23) Korm. rendelet a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről)
- 328/2011.(XII.29) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról

- 369/2013. (X.24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról

A gyermekotthonunk tevékenységét meghatározó jogszabályok ismerete minden dolgozó kötelessége, emellett a szakmai irányítást végző munkatársak segítségével figyelemmel kell kísérniük a modern pedagógiai és pszichológiai tudományok eredményeit is.

III/8. A szakmai munka alapelvei

Az intézmény munkatársainak mindenkor a gondozott gyermekek érdekeit képviselve kell tevékenykedniük, melynek során az alábbi alapelvek betartására kötelesek:

a./ A nyitottság elve

Az intézmény nyitott, igénybevétele a Családjogi törvényben, a Gyermekvédelmi törvényben, és a házi rendben foglaltakon kívül további feltételekhez nem köthető.

b./ Együttműködés és önkéntesség elve

A gyermekek elhelyezése az intézményben hatósági kötelezettségen alapul. A gyermekotthon által nyújtott egyes ellátások azonban szolgáltató jellegűek. Ezen szolgáltatások igénybevétele az önkéntesség és az együttműködés elvén alapul.

A gyermekotthon által nyújtott utógondozói ellátás önkéntes igénybevételen alapul.

c./ A személyiségi jogok védelmének elve

Az intézményben feladatot ellátó valamennyi személynek a tevékenysége során tudomására jutott személyi adatok és tények kezelése, továbbítása és nyilvánosságra hozatala esetén az intézmény „Adatvédelemről és adatbiztonságról” szóló szabályzatában foglaltak szerint kell eljárnia.

d./ Az egyenlőség elve

Az intézményben elhelyezett minden gondozottnak nemre, származásra, felekezeti hovatartozásra, illetve világnézetre tekintet nélkül egyenlő elbírálásban kell részesülnie.

e./ A gyermekvédelmi munka etikai minimumának elve

Az intézményben feladatot ellátó valamennyi személynek a munkavégzése során be kell tartani a Szociális Szakmai Szövetség Etikai Kódexében leírtakat. Az Etikai kódex ismerete és elfogadása az intézménnyel létesített munkaviszony feltétele.

f./ A normalizáció elve

Minden gyermek számára olyan hétköznapi életfeltételeket kell megteremteni és olyan életmintát kell mutatni, amelyek a társadalomban elfogadott elveknek, az átlagos életszínvonalnak és életmódnak a lehető legnagyobb mértékben megfelelnek.

g./ Gyermek-, illetve családközpontúság elve

A kliens centrikus szemlélet magába foglalja a gyermeki jogok, a gyermekek legjobb érdekének tiszteletben tartását. A gyermekotthoni elhelyezésnek addig kell tartania, amíg a gyermek szükségleteit, érdekeit szolgálja, továbbá az ellátást olyan hatékonysággal kell végezni, hogy a gyermek, illetve fiatal felnőtt minél hamarabb visszatérhessen a családjába, integrálódhasson a társadalomba.

h./ A rendszerszemlélet elve

A gondozott gyerekek az intézmény egészének működését érzékelik, így terápiás jellegű hatást csak a gyermekotthon egésze képes kifejtetni. Elengedhetetlen, hogy a gyermek érdekében a gyermekotthon dolgozói együttműködjenek az ellátottal kapcsolatban álló társintézmények szakembereivel.

i./ A rehabilitációs szemlélet elve

A gyermekvédelmi szakembernek hinnie kell a sérült személyiségfejlődésű gyermek fejlődésre való képességében, abban, hogy minden bizonnyal elérhető a gyermek személyiségállapotának, magatartásának pozitív tartalmú változása.

j./ A multidiszciplináris elkötelezettség elve

A gyermekvédelmi természetű problémák kezelése és a fejlesztési feladatok ellátása kizárólag több szempontú megközelítésben, különféle tudományágak és szakmák képviselői által végzett összehangolt munka révén valósítható meg.

k./ A feladatorientált megközelítés elve

A szakemberek a disszociális tüneteket, maladaptív viselkedési megnyilvánulásokat nem csupán problémaként, hanem fejlesztési - nevelési feladatként definiálják.

l./ A pozitív megerősítés elve

A gyermekkel foglalkozó kollégáink magatartása minden elemében azt a célt szolgálja, hogy pozitív irányba tolja a gyermek negatív énképét.

Keresni és megerősíteni kell a gyermek értékes, konstruktív, pozitív motívumait, hozzáállását, cselekedetét, ugyanakkor a normaszegést (annak mértékétől függően) minden esetben elmarasztalás kövesse, vagyis egyértelmű visszajelzése annak, hogy mi a jó, elfogadott, és mi a rossz, elmarasztalással járó viselkedés.

m./ A környezeti stabilitás elve

A gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő gyerekeket stabil környezeti viszonyítási keretek közé kell helyezni.

n./ Az aktivitás elve:

A gyermekvédelmi intézménynek aktív tapasztalatszerző, képességfejlesztő tevékenységben gazdag életet kell biztosítania a gondozott gyerekek és fiatalok számára.

o./ A nevelő hatások összehangolásának elve

A nevelési alapelvek a nevelőmunka minden területén érvényesüljenek, s azt a nevelésben résztvevő valamennyi személy alkalmazza.

IV. Szakmai munka

IV/1. Tevékenységek

IV/1/a. Felvétel az otthonba

Befogadás előkészítése

A gyermekotthonunkba bekerülő gyermekek elhelyezésénél, - amennyiben van - már az elhelyezési tanácskozáson való részvételünkkor is alaposan mérlegeljük a gyermekek összetett szempontjait, illetve a gyermekközösségben a felnőtt dolgozóknak rejlő azon lehetőségeket, erősségeket, amellyel a gyermekek harmonikus nevelését, családba való visszakerülését elő tudjuk segíteni.

A gyermekek elhelyezésénél további fontos szempontok még:

- a gyermek lakóhelyének, oktatási intézményének megközelíthetősége,
- belső iskola igénye,
- testvéri, családi kapcsolatai, a testvérek egy csoportban való nevelése,
- az elhelyezés oka és várható időtartama,
- a gyermek személyisége, egyéni szükségletei, fejlesztésének feltételei,
- a befogadó csoport életkor és nemek szerinti összetétele,
- nemzeti, vallási, kulturális identitás,
- a fiatal felnőtt személyes döntése.

Befogadás gyakorlati folyamata

Az újonnan érkező gyermek befogadását megelőzően a gyermekkel kapcsolatba kerülő teljes szakmai team megbeszélést tart, ahol a szakemberek közösen értelmezik

a szakvéleményekben foglaltakat, megoldási alternatívákat dolgoznak ki a várható nehézségekre. Megtervezik a beilleszkedést segítő konkrét tevékenységeket és előkészítik az egyéni-gondozási nevelési tervet. Az intézményünkbe kerülő kisgyermekeknek az előzetes ismerkedésre, intézménylátogatásra egy vagy több alkalommal igény szerint lehetőséget biztosítunk.

A nevelő az újonnan érkező gyermek befogadását megelőzően tájékoztatja a már ott élő gyermekeket az érkezés várható időpontjáról, valamint az új gyermekről információkat nyújt.

Az új gyermek érkezésekor a kölcsönös bemutatkozás során a gyermekek és felnőttek megismerkednek egymással, melyen lehetőség szerint részt vesz a teljes nevelő-gondozó team.

A gyermek érkezésének első napján az újonnan érkezővel minden lényeges információt (alapvető együttélési szabályok, elvárások, lehetőségek) ismertetni kell, ugyanakkor a gyermek kívánságait, vágyait, félelmeit, problémáit is kölcsönösen meg kell hallgatni.

A gyermekvédelmi gyám és a gyermekotthon vezető megszervezi az újonnan befogadott gyermek komplex, általános orvosi egészségügyi vizsgálatát, annak érdekében, hogy az esetlegesen még rejtett, viszont intézkedést igénylő problémák napvilágra kerüljenek.

A fenti feladatok segítésére a család és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó által kitöltött „Egészségügyi adatlap”-ot a GYVR rendszerből le kell tölteni, illetve előzmény nélküli elhelyezés esetén a gyermek házi orvosát fel kell kérni annak kitöltésére.

A nevelő az első napokban egyéni beszélgetés keretében a gyermekkel közösen alakítja ki a csoport napi és heti életrendjét, az ellátás megkezdésének első hetében folyamatosan megbeszéli, értelmezi a gyermekkel a házirend előírásait.

A gyermekvédelmi gyám, és a nevelő felveszi a kapcsolatot az iskolával,

megismerkedik az osztályfőnökkel, tájékozódik az elintézendő feladatokról. Amennyiben elkerülhetetlenül szükséges, a gyám intézkedik a gyermek iskolaváltása ügyében.

A gyermekvédelmi gyám és gyermekotthon vezető közösen megszervezi, hogy a szülő személyesen találkozhasson a gyermekkel közvetlenül foglalkozó szakemberekkel, megismerhesse gyermeke lakóköri körülményeit, közvetlen lakóterét.

A gyermek bekerülését követően fellépő átmeneti személyiségzavarokat (trauma utáni stressz, szorongászavar, regresszió, befelé fordulás, ágybavizelés, esetleg agresszió) a munkatársak megértéssel, nagyfokú toleranciával, türelemmel kezelik. A gyermekotthoni pszichológus pedig haladéktalanul megkezdi – illetve megkísérli megkezdeni - vele a szakmai segítő munkát.

Egyéni gondozási-nevelési terv készítése

Az egyéni gondozási-nevelési terv a gyermekotthoni ellátás szolgáltatásait a gyermek szükségleteihez igazítja, figyelembe véve a gyermek erőforrásait. Ezt a dokumentumot a jogszabályi változásoknak köszönhetően a Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszerben (GYVR) készítik el a nevelő kollégák.

Miután feltérképeztük a gyermek aktuális állapotát, jelen státuszát, meghatározhatjuk a fejlesztés irányát, feladatokat jelölhetünk ki, prioritásokat állíthatunk fel.

A gondozás-nevelési terv készítéséhez és későbbi módosításhoz a módszertan irányelvei szerint a fizikai képességek, szociológiai jellemzők és a pszichológiai képesség feltérképezése történik meg. A pszichológiai képességek körében az érzelmi és kognitív képességek, motiváció, kreativitás, az érdeklődési kör a szociális képességek, amelyeket vizsgálni kell.

Az egyéni gondozási-nevelési tervet a gyermekotthon munkatársai készítik el a gyermekvédelmi gyám és – amennyiben azt életkora és értelmi képességei lehetővé

teszik - a gyermek bevonásával. A benne foglalt feladatok megosztása és végrehajtásának koordinálása a gyermek nevelőjének feladata. A terv teljesítését szükség szerint értékelni, módosítani kell.

Teljes körű ellátás biztosítása

E tevékenység keretében folyamatosan gondoskodnunk kell a gyermekek egyéni szükségleteinek feltérképezését követően az egészségügyi ellátásáról, biztonságáról, megfelelő iskoláztatásáról, az iskolai előmenetelükről, személyiségük korrekciójáról, képességük gondozásáról, a ruházat biztosításáról.

Az otthon komplex személyiségfejlesztés keretében gondozási, nevelési, tanulást segítő és szabadidős tevékenységet lát el a gazdagítás módszertét felhasználva az egyéni gondozás–nevelési tervek alapján. Az otthon feladata csak a különös szakértelmet nem igénylő képesség gondozó módszerek biztosítása, illetve az ilyen szakértelmet igénylő módszerekhez való hozzájutás megszervezése

IV/1/b. Csoportgazdálkodás

Csoportjainkban kiemelt nevelési feladatot jelent, hogy a gondozottjaink képessé váljanak saját háztartás vezetésére. Ezt segíti elő a csoportgazdálkodás a csoportok számára rendelkezésre bocsátott havi költségkeretből, ellátmányból. Intézményünkben ez csak részlegesen valósul meg, mivel csak bizonyos területekre korlátozódik és sajnos jelenlegi állapotában rendkívül rugalmatlan. A jövő feladata a csoportgazdálkodás fejlesztése a fenntartó gazdálkodást végző munkatársainak és az intézmény pénzügyi munkatársainak bevonásával.

A csoportgazdálkodás keretében –a pénzügyi belső szabályzatban előírt módon- a csoportok gondoskodnak a havi pénzellátmány felhasználásáról, mely a gazdasági munkatársak által a csoportlétszám alapján megállapított havi étkezési költségeket, a tisztaságszerre és személyi higiénéiára fordítandó költségkeretet, és a ruházati költségeket foglalja magában.

A csoportgazdálkodás szabályozása

A csoportgazdálkodás gyakorlati szabályozása a gazdasági munkatársak, a gyermekotthon vezetői és a szakmai egység vezetői által közösen elkészített - az intézményvezető által jóváhagyott - „Csoportgazdálkodási szabályzatban” történik. A szabályzatban kell rögzíteni többek között a finanszírozás módját és ütemezését, a felhasználás és elszámolás szabályozását.

Az éves ellátmányi keretek meghatározása a költségvetéskeresetek, illetve a pénzügyi mutatók, normák ismeretében minden év elején történik meg. A költségkereteket intézményvezetői utasításban kell közölni, mely a szabályzat mellékletét képezi. A költségkeretek megállapítása az intézmény vezetőségének feladata, melyről az előírt módon tájékoztatják a csoportokat.

A csoportgazdálkodás pedagógiai céljai:

- családi háztartás vezetésének modellezése,
- gondozottak bevonása a napi pénzgazdálkodásba (pénzfelhasználásba, családi gazdálkodás tervezésébe és pénzkezelésbe),
- takarékoság és a pénzbeosztás szabályaira nevelés.

A pedagógiai célok megvalósítása a csoportgazdálkodás által

A háztartásszervezés gazdasági kérdéseivel, problémáival, feladataival - a lehetőségekhez mérten - a nevelők megismertetik az ellátott gyerekeket, fiatalokat, figyelembe véve életkorukat, illetve belátási képességüket.

A nevelők egyéni és csoportos formában (életkori szakaszokhoz alkalmazkodva) célirányos beszélgetést folytatnak a gyermekekkel:

- a háztartásvezetés, háztartásszervezés különböző kiadásairól, költségeiről,
- a rendelkezésre álló pénz beosztásának, a számlák kiegyenlítésének, az előtakarékoság betartásának szerepéről, jelentőségéről.

A fiatalok - a felnőttek irányítása és felügyelete mellett- szerepet kapnak a

tervezésekor, a kifizetések, beszerzések intézésében, a bankkártya használat gyakorlati kérdéseiben, és annak esetleges veszélyeinek felismerésében.

A felnőttek kihangsúlyozzák a gyermekek, fiatalok előtt a rendelkezésre álló havi pénzmennyiség beosztásának fontosságát (pl. ki kell használni a vásárlási akciókat, a vásárlásoknál mérlegelni kell a gazdaságossági szempontokat).

A rendelkezésre álló havi pénzösszeg beosztásának, felhasználásának eredményességét a felnőtteknek együtt kell értékelnie a fiatalokkal.

IV/1/c. Étkeztetés

Az étkeztetés pedagógiai célja az önálló életvezetésre való felkészítés, az alapvető konyhai jártasságok elsajátítása. Emellett fontos szempont és cél, hogy a gyermekeknek nyújtott élelem összetétele és mennyisége megfeleljen az idevonatkozó gyermekélelmezési előírásokban foglalt követelményeknek. A saját főzőkonyhánk által elkészített ebéd és a csoportokban biztosított étkezések étrendjének összeállításánál a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet előírásait vesszük figyelembe.

A gyermekotthonban minden csoportnál biztosítottak azok a feltételek, amelyek szükségesek a zavartalan étkezéshez (pl. tiszta, esztétikus környezet, higiénikus tálaló és étkező eszközök stb.). Amennyiben szükséges megszervezzük, hogy a gyermekek és fiatal felnőttek az ebédet, esetleg a tízórait és uzsonnát a saját iskolájukban fogyasszák el. A gyermekek részére biztosított annak lehetősége, hogy ha éhesek, a főétkezések között is fogyaszthatnak gyümölcsöt, zöldséget, tejterméket. Az egészségi állapota miatti speciális élelmezést igénylők sajátos szükségletének megfelelő élelmezéséről intézményünk gondoskodik.

A csoportnál dolgozó kollégák megtanítják és ösztönzik ellátottjainkat az egészséges táplálkozási szokások kialakítására.

A nevelési elveink és céljaink érdekében a csoportgazdálkodás során a következőket várjuk el minden csoporttól:

- Az összeállított étrend a lehetőségekhez képest vegye figyelembe a gyermekek igényeit.
- A szakmai elvek alapján összeállított étrend betartása mindenkinek kötelező, törekedni kell a gyermekekkel történő elfogadtatására.
- Az étel elkészítéséhez a felnőtt a gyermekekkel együtt gondolja át és készítse el a felhasználandó nyersanyagok, élelmiszerek listáját, majd beszélgessen el a fiatalokkal a megvásárolni kívánt élelmiszerek kiválasztásának szempontjairól (ár, minőség).
- Az élelmiszerek, alapanyagok beszerzésénél lehetőség szerint a gyermekek legyenek jelen, a fiatalok pedig működjenek közre a megvásárlásra kerülő termékek kiválasztásában.
- A felnőttek bátorításával, irányításával a csoport tagjai, a gyermekek egyre nagyobb önállósággal (életkorukhoz, fejlettségükhöz, aktuális egészségi állapotukhoz alkalmazkodva) bekapcsolódnak az ételek elkészítésébe és tálalásába.
- A napi főétkezések, illetve az ünnepi étkezések során a felnőtt ismerteti, megfigyelteti és gyakoroltatja az asztalterítés szabályait, a kulturált étkezési szokásokat, az alapvető udvariassági és viselkedési szabályokat.
- Az életkorhoz, illetve sérültségi fokhoz igazodóan a felnőtt bevonja a gyermekeket a konyhai rendrakásba, az étkészlet, evőeszközök asztalról való leszedésébe, a mosogatásba és takarításba.
- Lehetőség szerint törekedni kell arra is, hogy ellátottjaink időnként eljussanak étterembe, cukrászdába, ahol megtanulhatják, hogyan kell ülni az asztalnál, étlapról rendelni, elfogyasztani az ételt, kérni és kifizetni a számlát stb.

IV/1/d. Iskoláztatás

Különleges gyermekotthonunkban koncentrált erőfeszítések történnek azért, hogy a különböző képességű gyermekeink a sajátos nevelési igényű (enyhe, ill. közepesúlyos értelmi fogyatékos, valamint autista) és az átlagos ellátási szükségletű normál képességű gyermekek, fiatal felnőttek – a képességeikhez mértén- minél magasabb tanulmányi teljesítményt és iskolai előmenetelt érjenek el, s ezzel a képességeikre alapozódó, azt maximálisan kibontakoztató képzettségre tegyenek szert.

Ennek érdekében feladataink:

- A gyermekek olyan iskolában kezdjék el vagy folytassák tanulmányaikat, ahol számukra adekvát iskolai programot szolgáltatnak. A gyermekotthon és a gyermekvédelmi gyám közösen törekedjen elérni, hogy a gyermek a személyiségének, szükségleteinek, tanulási képességeinek leginkább megfelelő iskolatípusban, illetve konkrét intézményben tanuljon.
- Amennyiben a gyermek életkora, fogyatékosága, veszélyeztetettsége indokolja, a gyermekotthon gondoskodik a gyermek iskolába kíséréséről és visszakíséréséről, akár a belső iskolába is.
- A különböző iskolák pedagógusaival szoros, konstruktív munkakapcsolat kialakítása, a gyermekek segítése abban, hogy megismerjék, elfogadják és megszeressék az iskolai környezetet.
- A napi iskolai oktatást követően a délutáni tanulás megkezdése előtt elegendő időt kell biztosítani a gyermekek számára a kikapcsolódáshoz, pihenéshez, játékhoz.
- Gondoskodni kell arról, hogy a gyermekek „otthoni” tanulása lehetőség szerint időbeni rendszerességgel történjen.
- Gondoskodjunk arról, hogy a gyermekek felkészülten érkezzenek az iskolába, ehhez segítsük a gyerekeket a tanulási technikák és a megtanulandó ismeretek elsajátításában, ellenőrizzük a szükséges taneszközök meglétét és minőségét.

- Különbféle fejlesztő eljárásokat, módszereket alkalmazva erősítsük a gyermekekben a tanulási motivációt, az ismeretszerzési kíváncsiságot és érdeklődést.

Hozzáférhetővé kell tenni a gyermekek részére a számítógép használatot, fejleszteni kell a gyermekek informatikai tudását, és biztosítanunk kell számukra az online tanórák, kapcsolattartások lehetőségét.

- A biztonságos internet- és médiahasználat elsajátításához az intézményünknek biztosítania kell a szükséges nevelést, oktatást, képzést.
- Lehetőség szerint biztosítsuk annak feltételeit, hogy a gyermekek részt vehessenek a külső iskolai kirándulásokon, kulturális rendezvényeken, programokon, a közösség része lehessen.
- A gyermeket érő iskolai hatásokat, történéseket folyamatosan figyelemmel kell kísérnünk, a gyermek iskolai teljesítményéről naprakész információkkal kell rendelkezünk.
- A tanulás, az iskolában oktatott ismeretek jelentőségét az által is fontos hangsúlyoznunk, hogy felhívjuk a gyermekek figyelmét az elsajátított ismeretek alkalmazásának, felhasználásának gyakorlati lehetőségeire.
- A gyermekotthoni szakmai teamek tagjainak részt kell venniük az iskolai rendezvényeken.
- Kiemelten fontos a pályaválasztás támogatása. A szakmai teamjeink törekednek arra, hogy a módszertan irányelvei szerint megismerjék a gyerekek személyes pályamotivációs beállítottságát, bizonyos pályaterületekre irányuló nagyobb fokú érdeklődését. Ezen információk birtokában segítik a gyerekeket a reális pályaválasztásban. A gyermekvédelmi gyám közösen a gyermekkel –figyelembe véve a nevelésbe vett gyermek szülőjének véleményét, a gyermek képességeit, egyéb körülményeit- válassza meg a gyermek életpályáját.

IV/1/e Képesség és tehetséggondozási tevékenység

A képesség és tehetséggondozás tekintetében a jelen Szakmai Program hatálybalépésének dátumától a Belügyminisztérium által 2023. március 20. napján kiadott „Képesség- és tehetséggondozás a gyermekvédelmi szakellátásban” című módszertanban foglaltak az irányadóak, a folyamatleírások betartása, valamint a dokumentum minták használata szakmai munkánk során kötelező.

A gyermekvédelmi szakellátásban élő gyermekeinknek olyan kihívásokkal kell megküzdenie, amelyek speciális támogatást tesznek szükségessé, olyan tervezett szakmai jelenlétet, amely a gyermek jóllétét szolgálja.

A képesség- és a tehetséggondozás e támogatásnak a része, vagyis nem különíthető el a gyermekeink jóllétének megteremtésétől. Az általunk használt módszertan elveinek és eszközeinek támogatásával szakembereink közös célja, hogy a gyermekeink a lehető legfelkészültebben lépjenek ki az ellátásból. Ezen eredmények eléréséhez a gyermekeink képességeinek, tehetségének kibontakoztatására irányuló szakmai munkához a módszertanban rögzített folyamatleírásokat és módszereket követjük.

Valamennyi a gyermekkel foglalkozó gyermekvédelmi szakemberrel közösen a gyermekről megszerzett ismeretekhez igazítottan határozzuk meg azokat a beavatkozásokat, amelyek a gyermek hatékony felkészítését szolgálják a szakellátás teljes időtartamára kiterjedően. A közösen használt módszertan a képesség felmérésének (megismerés) és gondozásának (felkészítés, fejlesztés) módszertana, amely a tehetség, a képesség, illetve tehetség felmérés, valamint a képesség, illetve tehetséggondozás fogalmakra épül és a gondozás-nevelés jogszabályban is előírt elemeit támogatja, rendszerezi a valamennyi szakemberek által elvégzendő feladatokat.

IV/1/f. A tanulás segítése, fejlesztőpedagógiai tevékenység

A gyermekvédelmi szakellátásba kerülő hátrányos helyzetű gyermekek nagy részének későbbi sorsát jelentős mértékben meghatározza az, hogy a tanulásban meddig tudnak előre jutni, milyen szakmát, végzettséget sikerül megszerezniük. Az iskolai előmenetel, a tanulás sikeressége rendkívül fontos a gondozottak életében. Nagy részüknek azonban nincs kialakult tanulási szokásrendszerük, nincs motivációjuk, nem érzik azt, hogy felnőve szükség lesz rájuk, a tudásukra, a munkájukra. Nem tartják fontosnak, hasznosnak a tanulást, az ismeretszerzésnek ezt a módját. Nincsenek céljaik, hosszú távú terveik és az önbizalmuk is kevés. A magukkal szemben állított mércét könnyen leszállítják, beérik a minimummal. A kitartás, a kötelességtudat, valamint a rendszeresség kialakítása az átlagos vagy jó értelmi képességekkel rendelkező gyermekek esetében különösen fontos a nevelésbe vétel ideje alatt.

A fejlesztőpedagógus a jó tanulási módszerek megtanításával és képességfejlesztéssel segíti a gyermekeket, melyet a fejlesztési tervben rögzít. A fejlesztés kiindulópontjai a növendék aktuális személyiségállapota, fejlettségi szintje, adottságai, képességei, illetve a korábbi pedagógiai-szakértői véleményekben leírt fejlesztési területek. Emellett a fejlesztőpedagógus pedagógiai diagnosztikai eszközökkel, megfigyeléssel felmérést végez, hogy milyen szinten áll a gyermek, milyen igénye van, mire van szüksége a lemaradások pótlása érdekében. A fejlesztőpedagógus a rendszeres foglalkozásokon segíti a tananyag feldolgozását, az iskolai felkészülést. A „tanórák” egyénileg, a tanulóval közösen kialakított rendben zajlanak tananyag választás, feldolgozási sorrend szempontjából.

A fejlesztőpedagógia módszerei a gyermek fejlesztéséhez:

- tanulási technikák, szokásrendszer kialakítása,
- tanulási motiváció fejlesztése,
- általános ismeretek bővítése,

- figyelmi és fogalmi gondolkodás fejlesztése,
- koncentrálóképesség, a rövid, illetve hosszú távú memória fejlesztése,
- részképességek fejlesztése,
- diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia prevenció-korrekció,
- beszédkésztség fejlesztése, kifejezőkésztség fejlesztése, szókincs bővítése,
- készségfejlesztés játékkal, rajzzal.

A sikeresség szempontjából elengedhetetlen a gyermek aktív közreműködése, illetve az, hogy ezeken a foglalkozásokon kívül a gyermekek személyiségfejlesztése más területeken is párhuzamosan folyjék és a pozitív megerősítések se maradjanak el.

IV/1/g. Pszichés megsegítés

A pszichológiai segítségnyújtásunk rendszere sikeresen igazodik a gyermekotthonban működő pszichológusok számára kidolgozott szakmai protokoll mintájához. Itt a legnagyobb hangsúly a gyermekek, fiatalok pszichés megsegítése (természetesen a gondozó-nevelő felnőttekkel együttműködve).

A gyermekek, fiatalok pszichés megsegítése rendkívül sokszínű munkát jelent, mivel szükségleteik nem csupán „különlegesek”, de rendkívül egyéniek is, bejárt útjuk és adottságaik függvényében. Intellektusuk tekintetében a nálunk nevelkedő gyermekek a normál képességektől a közép súlyos értelmi fogyatékosáig terjedő skálán helyezkednek el. Rendkívül nagy szóródás figyelhető meg közöttük önszabályozási képességeik, valamint pszichés feldolgozó kapacitásuk tekintetében. Tovább differenciálják a képet az általuk átélt különböző traumák, veszteségek, amelyek nyomán különféle érzelmi sérülésekkel, esetenként komoly pszichés nehézségekkel kell megküzdeniük. Mindezek együtteséből gyermekeink jelentős részénél kialakulnak olyan, a viselkedésben, érzelmi életben, illetve társas kapcsolatokban mutatkozó, összetett pszichés problémák, amelyek gyakran mind az érintett gyerekek, mind a környezetük számára nehézségeket, szenvedést okoznak.

(ilyen például a kötődési zavar, a személyiségfejlődés zavara, a fejletlen társas készségek, az inadekvát érzelmkifejezés, a magas szorongási szint, az alacsony önértékelés, illetve az agresszív viselkedés, az impulzuskontroll-zavar és az antiszociális viselkedés).

Pszichológusunk rendszeres, szupportív jellegű pszichológiai foglalkozásokat folytat az érintett gyermekekkel, biztosítva számukra a terápiás hatású segítő kapcsolatot. A segítő folyamat kezdetén a gyermek élettörténetének megismerését, állapotának felmérését és a nevelőivel való konzultációt követően pszichológusunk kijelöli a segítségnyújtás optimálisnak vélt formáját, kereteit (egyéni vagy csoportosan, milyen gyakorisággal és milyen időtartamban történjen), valamint azokat a területeket, amelyek fejlesztését az adott gyermekkel való pszichológiai munka folyamán célszerűnek ítél. Ezek a hosszú távú, személyre szabott célok egyfajta irányt, vezérfonalat jelölnek ki a terápiás folyamat számára, az egyes konkrét foglalkozások menete azonban legtöbbször a gyermek aktuális lelkiállapotához és belső történéseihez igazodik. A gyermekotthonunkban zajló pszichológiai megsegítés legfontosabb céljának ugyanis azt tekintjük, hogy a gyermek, fiatal számára biztosítsunk egy olyan feltétel nélkül elfogadó közeget, amelyben lehetőleg osztatlan figyelem irányul rá. Az elfogadás, odafigyelés, őszinteség és kölcsönös bizalom légkörében formálódó kapcsolat önmagában is terápiás hatást fejt ki. A foglalkozás emellett aktuálisan tehermentesíti a gyermeket a mindennapok feszültségeinek egy része alól. A különféle gyakorlatok, játékok, kézműves tevékenységek vagy beszélgetés formájában lehetőséget kap a vele, benne történetek megosztására, kifejezésére, érzéseinek negatív következmények nélküli megélésére. Ebben a közegben a problémás viselkedés nem büntetés, hanem közös értelmezés és feldolgozás tárgya, hiszen mögötte sokszor a gyermek valós szenvedése tárható fel. A gyermek viselkedésének megértése, hibáival és problémáival együtt való elfogadása a pszichológiai segítségnyújtás szempontjából elsőbbséget élvez a konkrét viselkedéses tünet felszámolásával szemben. Törekszünk arra, hogy a fent leírt

módon működő segítő kapcsolatot biztosítsuk gyermekeinknek, amely fontos kapaszkodóvá válhat állandó változásokkal járó életükben, hosszú távon pedig pozitív irányba mozdíthatja a kedvezőtlenül rögzült kötődési mintáikat.

A pszichológiai foglalkozások másik fontos célja, hogy ahol lehetséges, a pszichológus együtt gondolkodásra készítse a gyermeket, hogy a közös munka során feltérképezzék és megértsék azokat a gondolatokat, érzéseket, motivációkat, mintázatokat, amelyek a gyermek, vagy egy másik személy viselkedését alakítják az élet különféle helyzeteiben. Pszichológusunk a beszélgetések keretében mentalizációra és empátiára, valamint önismeretre és önreflexióra szocializálja gyermekeinket, mert ezek olyan fontos készségek, amelyek nélkülözhetetlenek a személyiség egészséges fejlődéséhez, és előnyt jelentenek a mindennapi életben való boldogulásban is. Természetesen ez a törekvés a különböző életkorú és különböző értelmi képességekkel bíró gyerekek esetében különböző módon és mértékben valósítható meg, de fontos pszichológiai célnak tartjuk, hogy képességeikhez mérten a gyermekek megtanuljanak önmagukról, érzéseikről és viselkedésükről képet alkotni, gondolkodni és beszélni.

Intézményünkben a pszichológiai megsegítésnek nincs leszűkített „célközönsége”. Más-más határfok tapasztalható ugyan a különböző értelmi képességű gyermekeknél, de az elfogadó közeg pozitív, feszültségcsökkentő hatása minden gyermeknél megfigyelhető, ha nem akadályozza ezt valamilyen további, súlyos, kommunikációt nehezítő korlát (például az autizmus egyes eseteinél), vagy a gyermek tartós elzárkózása. Úgy véljük, hogy a pszichológiai foglalkozásokon való részvétel és a segítő kapcsolat megtapasztalása szinte minden gyermek számára tud pozitívumot nyújtani. Ennek fényében intézményünkben komoly erőfeszítéseket teszünk azért, hogy minden növendékünk, aki igényli vagy elfogadja a segítségnyújtás e formáját, rendszeresen, igényeinek megfelelően részesülhessen is benne.

IV/1/h. Szabadidő eltöltés, rekreáció

A gondozott gyermekek érdeklődési köre meglehetősen szerteágazó, elsősorban nemüktől, életkoruktól és kognitív képességeiktől függ. Ezeknek az eltérő igényeknek mind tárgyi, mind pedig szellemi feltételeit igyekszünk maradéktalanul biztosítani. Fő szempontnak érezzük, és szervezési feladatokkal segítjük az aktív és passzív rekreációs programok megvalósulását, mely a gyermekeket fizikai, lelki, szellemi erejük megújítására tanítják.

A rekreáció célja:

- a szabadidő strukturálása,
- pihenés, siker, öröm, közösségi élmény átélése,
- szociális készségek, normák fejlesztése,
- pozitív önértékelés kialakítása,
- unatkozásból, tétlenségből, semmittevésből eredő destruktív hatások kiküszöbölése,
- tehetséggondozás.

E célok teljesülése érdekében gyermekotthonunk megteremti a gyermekek pihenésének, kikapcsolódásának és szórakozásának feltételrendszerét. Szakmai teamjeink törekednek feltárni, hogy milyen szabadidős foglalkozás részvételére motiváltak a csoportban élő gyerekek. Ezt követően ezeket az igényeket lehetőség szerint kielégítve szervezik meg a rendszeres, illetve alkalmoszerű programokat (kézműves foglalkozás, sportfoglalkozások, kirándulás).

Lényeges feladatunk ösztönözi, motiválni a gyermeket a lakókörnyezetben rendelkezésre álló aktív szabadidős tevékenységek igénybevételére is.

Az intézményen belül szervezett és kivitelezett szabadidős foglalkozásokat elsősorban azoknak a gyerekeknek szervezzük, akik a belső iskolánkba járnak, vagy magatartási, alkalmazkodási, szabálytartási problémáik miatt nem tudják igénybe

venni a településen, külső iskolákban nyújtott rendszeres szabadidős tevékenységeket, szakköröket stb.

A szabadidejük eltöltésének tervezésekor előnyben részesítjük a terápiás jellegű hatást kiváltó tevékenységeket. A különleges ellátási szükségletű gyermekek számára előtérbe helyezzük napi szintű szabad levegőn végzett mozgásos játékokat, sporttevékenységet, esetleg fizikai aktivitást. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek, fiatalok amellet, hogy bekapcsolódhatnak az érdeklődésüknek megfelelően szervezett szabadidős programokba, legyenek részesei egyéb szórakoztató tevékenységeknek (pl. könyvolvasás, újságotolvasás, zenehallgatás, rádióhallgatás, társasjátékok, rajzolás, festés, biciklizés). Ugyanakkor fontos figyelemmel lenni arra is, hogy gyerekek megnézhesék a koruknak megfelelő szórakoztató (megnyugtató, erőszakos eseményektől mentes) műsorokat a televízióban.

A csoportok rendszeresen szerveznek maguknak kirándulásokat, egyéb programokat, melyek megszervezéskor figyelembe veszik a gyermekek igényét és képességét. Az intézmény szűkös anyagi forrásai miatt ezeket a programokat többnyire támogatóink, illetve a Csepp a tengerben Alapítvány támogatásával tudjuk megvalósítani. Törekedni kell arra, hogy a gyerekek megismerkedjenek a közvetlen lakókörnyezetük, településük, régiójuk, hazájuk természeti kincseivel.

IV/1/i. Családdal való együttműködés

A gyermekek kapcsolattartását családjukkal minden csoportban maximálisan segíteni, támogatni kell. Ezt szolgálja a minden gyermek számára a csoportonként hozzáférhető telefonkészülék, a levelezés, illetve a gyermekvédelmi gyámnak a gyermekjóléti szolgálatokkal közös, munkája, amelyben a szakmai egység dolgozói is szerepet vállalnak.

A családok, szülők látogatása során maximálisan igyekszünk a kulturált körülmények, és a megfelelő intimszféra biztosításával hozzájárulni a családi kapcsolatok erősítéséhez. Szükség esetén megszervezzük a testvérek találkozását is.

Munkatársaink szükség esetén igyekeznek a gyermek és szülei közötti feszültségek, konfliktusok feloldásához segítséget nyújtani.

A kapcsolattartás szabályozásáról rendelkező gyámhivatali határozat –másolatként elhelyezve, a gyermekenként vezetett és a jogszabálynak megfelelő kapcsolattartási napló elején- minden csoportnál közvetlenül hozzáférhető. A kapcsolattartás szabályozásáról rendelkező gyámhivatali határozatot köteles megismerni minden csoportnál dolgozó kolléga, és aszerint kell eljárniuk a látogatások alkalmával.

A hazagondozás érdekében igyekszünk a szülőket minden lehetséges módon segíteni, a döntésekbe bevonni és tájékoztatni a gyermekeket érintő fontos eseményekről. A családba való visszakerülés más módját pl. családba fogadás is szorgalmazzuk.

IV/1/j. Örökbefogadás segítése

A gyermekvédelmi gyám a kötelező, illetve a soron kívüli felülvizsgálat keretében tájékoztatást nyújt a gyámhivatal munkatársának arról, ha a szülő neki felróható módon – a felajánlott segítséget elutasítva - nem tart rendszeres kapcsolatot a gyermekével. Abban az esetben, ha ez megvalósul és a gyermek kora, egészségi és mentális állapota lehetővé teszi, a gyermekvédelmi gyám javaslatot tesz az örökbefogadhatóság megállapításához szükséges eljárás megindítására. Ehhez szükséges, hogy a csoportnál dolgozó kollégák folyamatosan kövessék figyelemmel a gyermekek kapcsolattartásának megvalósulását, és szükség esetén jelezzék azt a szakmai vezetőnek, illetve az illetékes gyermekvédelmi gyámnak.

Amennyiben a gyermek örökbe adhatóvá válik és a területi gyermekvédelmi szakszolgálat munkatársa a nyilvántartásban talál olyan örökbefogadó személyt, a gyermekvédelmi gyám, illetve gyermekotthonunk valamennyi érintett munkatársának kötelessége az ismerkedési folyamat segítése. Az örökbefogadás előkészítése érdekében, ennek keretében segíteni kell a kapcsolatfelvételt, az ismerkedést, a barátkozást, valamint a törvényben szabályozott folyamatot.

IV/1/k. Távozás az otthonból

Távozás előkészítése

Fontos szakmai folyamat a gyermekotthonból bármely okból kikerülő gyermek, illetve fiatal felnőtt (gondozási hely váltás, hazagondozás, családba vagy örökbe fogadás, nagykorúvá válás miatti távozás, vagy szociális intézménybe történő költözés) esetében – különös tekintettel a hosszabb időt a szakellátásban töltött gyermekekre, fiatalokra - az elválásra, valamint a leválásra való felkészítés.

Ennek előkészítése és megtervezése során szükséges alaposan mérlegelni a gyermekek érdekét célzó szempontokat, illetve a közösségben rejlő lehetőségeket, erősségeket, amellyel a fiatal felnőttek harmonikus leválását, a közösségben itt maradó gyermekek elválási folyamatát segíti.

Távozás előkészítésének gyakorlati folyamata

A gyermek, illetve fiatal távozását megelőzően a szakmai team megbeszélést tart, ahol a szakemberek közösen átgondolják a teendőket, és felkészülnek a várható nehézségekre. A távozás várható idejének ismeretében megtervezik a távozást segítő konkrét feladatokat.

A nevelő a távozás tényének ismeretében az ütemezési tervnek megfelelően tájékoztatja az itt maradó gyermekeket a távozó gyermek távozási időpontjáról, valamint a távozás körülményeiről, annak helyéről a gyermekeknek szükséges mértékben információkat nyújt. A szociális intézménybe történő távozást megelőzően az intézménybe látogatást szervez.

A távozás előtt a nevelő - az esetleges szorongás csökkentése érdekében ismerteti a további kapcsolattartásra vonatkozó alapvető szabályokat, elvárásokat és lehetőségeket. Ugyanakkor a gyermek, a fiatal felnőtt kívánságait, vágyait, félelmeit is meghallgatja, szükség és lehetőség szerint figyelembe veszi.

A távozó gyermek továbblépésének, beilleszkedésének segítése érdekében az új közösség szakembereivel kapcsolatot fel kell venni és együttműködni a gyermek, a

fiatal felnőtt beilleszkedésének támogatásában.

A gyermek, fiatal felnőtt távozását megelőző időszakban esetleg fellépő pszichés problémákat (szorongás, befelé fordulás vagy esetleges agresszió) a munkatársaknak megértéssel, nagyfokú toleranciával, türelemmel szükséges kezelni. A gyermekotthon pszichológusának a folyamat során végig, fokozott figyelemmel kell folytatnia a szakmai segítő munkát.

A távozást előtt köszöntő eseményen búcsúznak el a távozótól a gyermekek, a fiatal felnőttek és a munkatársak.

Távozás utáni feldolgozás gyakorlati folyamata

A gyermek, fiatal felnőtt távozását követő későbbi időszakban a fellépő pszichológiai problémákat, egyéni reakciókat a munkatársak megértéssel, nagyfokú toleranciával, türelemmel kezelik. A gyermekotthoni pszichológusnak a folyamat során végig, fokozott figyelemmel kell folytatnia a szakmai segítő munkát.

IV.1.1 Gyermekbántalmazási esetek megelőzése, felismerés és kezelése

A bántalmazási esetek megelőzését szakmai program és nevelési módszerek összehatása segíti. Az esetek felismerése és kezelése a hatályos "Gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézményekben ellátott gyermekek és fiatal felnőttek bántalmazási eseteinek kivizsgálására és kezelésére vonatkozó intézményi, fenntartói és ágazati módszertan" előírásai és szakmai elvei alapján történik.

Munkájuk során a kollégáknak a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság e tárgyban megjelent „A szociális és a gyermekvédelmi intézményekben bekövetkező rendkívüli eseményekkel és gyermekbántalmazási esetekkel kapcsolatos intézkedésekről és jelentés helyi rendjéről” szóló szabályzat alapján kiadott intézményi szabályzat rendelkezéseit betartva kell eljárni.

Az intézményi szabályzatokat a munkaviszony kezdetekor minden munkavállalónak meg kell ismerni és ezt aláírásával igazolni. A szabályzatokat és szakmai megvalósítás módszereit a tapasztalatok alapján minden évben át kell tekinteni és

szükség esetén kiegészíteni, módosítani szükséges.

A bántalmazási esetek felismerésére és annak kezelésére az Intézmény évente belső képzést szervez.

IV/2 A különböző gondozást igénylő gyermekek ellátása

Gyermekotthonunk ellátottjai elsősorban olyan különleges ellátási szükségletű gyermekek és átlagos szükségletű testvéreik, akik számára vidéki környezetünk biztosította nyugalmas körülmények, a belső óvoda vagy iskola, vagy a nagyvárosból, annak veszélyforrásaiból való kiszakadás fontos nevelési szempont. Ez szintén nagy segítség lehet a kettős ellátási szükségletű gyermekek ellátásában is.

Az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttek többsége korábban különleges ellátási szükségletű volt, így a velük való munkánk feladatai és céljai is ehhez igazodnak.

IV/2/a. Különleges ellátási szükségletű gyermekek nevelése

Oktatási szempontból sajátos nevelési igényű, gyermekvédelmi szempontból különleges ellátási szükségletű (sajátos nevelési igényű, a korábbi terminológiával élve enyhén értelmi fogyatékos, közép súlyos értelmi fogyatékos, autista) gyermekek személyiségfejlődési eltérései, jellemzői, az idegrendszer különféle eredetű, öröklött vagy korai életkorban szerzett sérülésével és/vagy funkciózavarával függ össze.

A különleges ellátáshoz kapcsolódó szakmai tevékenység végső célját az képezi, hogy a gondozott gyermekek – lehetőségeikhez képest- minél teljesebb önálló életvitel, önellátás, öntevékenység, öngondoskodás kialakítására váljanak képessé. Ennek érdekében szakmai célunk a fogyatékoságból eredő hátrányok csökkentése, kompenzálása, a képességek kibontakoztatása.

Célok, amelyeket a gyermekekben gondozása által szeretnénk elérni:

- A gyermek pozitív énképpel, reális önértékeléssel rendelkezzen.
- Igyekezzen ismereteket szerezni.

- Rendelkezzen önálló érdeklődési körrel,
- Képességeinek megfelelően vegyen részt az önellátásához kapcsolódó feladatok végrehajtásában.
- Tartsa tisztán önmagát, környezetét és ruházatát.
- Étkezzon kulturáltan.
- Ismerje az egészséges életmód fogalmát, őrizze meg egészségét, tartózkodjon a káros szenvedélyektől.
- Tudjon kapcsolatokat teremteni.
- Szeressen tevékenykedni, dolgozni, vegyen részt a közösségi munkában.
- Egyszerűbb megbízásokat tudjon teljesíteni.
- Ismerje meg, fogadja el képességeit, korlátait, szélesítse lehetőségeit.
- Az autista gyermeknek lehetőségeihez mérten maximálisan fejlődjön a kommunikációja.
- Az autista gyermek szociális készségei olyan szintre fejlődjenek, rugalmatlan viselkedésszervezése olyan mértékben változzon, amelyek lehetővé teszik elszigetelődésének feloldását, a csoportban és a társadalomban való működését.
- Egyéni gondozó rendszer alkalmazásával a kötődési zavarok elkerülése.
- Biológiai koruknak megfelelő érzelmi, gondolkodásbeli, szociális kompetenciák kialakítása, a bekerülésükkor tapasztalható lemaradás csökkentése.
- Nyitott, fejlődő személyiségű gyermek nevelése, mely szükség esetén örökbe adható, képes új kapcsolatok kialakítására.
- Lehetőségeikhez mérten képesek legyenek az önálló életvitelre

Feladatok:

- Biztonságos és védelmet nyújtó, otthonos környezet biztosítása.

- Az egészséges testi és lelki fejlődéshez szükséges környezet biztosítása.
- A napi tevékenységek irányítása, szervezése.
- Fejlesztőpedagógiai foglalkozás (részképességek korrekciója) szervezése.
- Terápiás jellegű foglalkozások szervezése.
- Ismeretek, információk átadása, válaszadás a felmerülő kérdésekre, a tanulás segítése.
- Érdekes, motiváló szabadidős programok szervezése.
- Eszközök beszerzése a szabadidő hasznos eltöltéséhez, tanuláshoz, sportoláshoz.
- Következetes szoktatási rendszer kialakítása.
- Az autizmus témakörében továbbképzés szervezése a kollégáknak.
- Prevenációs foglalkozások során megismertetni őket a dohányzás, illetve az alkoholfogyasztás káros hatásaival
- Pályaválasztási, munkavállalási ismeretek átadása az abban érintett gyermekek számára

Módszerek:

- Terápiás módszerek felhasználása (drámapedagógia, művészetterápia, játékterápia, mozgásterápiák, gyógytestnevelés, táncterápia).
- Az autista gyermekeknél intenzív viselkedésterápiás módszerek alkalmazása a nevelés során.
- Munka-jellegű szervezett szabadidős tevékenységek szervezése.
- Élménypedagógiai módszer.
- Szoktatás, megkövetelés, meggyőzés, gyakorlás, ellenőrzés, értékelés.
- Elismerés, jutalmazás, büntetés.
- Felvilágosítás, tudatosítás, megbízás, ösztönzés.

IV/2/b. Kettős ellátási szükségletű gyermekek nevelése

Amennyiben ellátásuk szakmai feltételeit biztosítani tudjuk, kettős szükségletű gyermekek ellátása a különleges ellátási szükségletű gyermekek nevelése során megfogalmazott célok, feladatok és módszerek szerint történik. Kiegészülve speciális szükségletet megállapítást indokló - súlyos pszichés vagy súlyos disszociális - tüneteket kezelése érdekében szükséges plusz feladatokkal. Gyermekotthonunkba pszichoaktív szert használat miatt speciális szükségletű gyermeket nem tudunk ellátni, befogadni.

- *Plusz cél, amelyeket a kettős szükségletű gyermekekben gondozása által szeretnénk elérni:*

A speciális szükségletet indokló súlyos pszichés vagy súlyos disszociális tüneteket enyhítése, kezelése megszüntetése

- *Plusz feladat:*

Súlyos pszichés vagy súlyos disszociális tüneteket enyhítése, kezelése megszüntetése érdekében állandó és fokozott együttműködés a kezelésbe bevonható gyermekvédelmi és egészségügyi szakemberekkel.

- *Módszerek:*

A súlyos pszichés vagy súlyos disszociális - tüneteket kezelése érdekében pszichoterápia, illetve szükség esetén farmakoterápia igénybevétele.

IV/2/c. Átlagos ellátási szükségletű gyermekek nevelése

Intézményünkben egyes, a testvérek érdekét szolgáló esetekben az átlagos ellátási szükségletű növendékeink a különleges ellátási szükségletű testvéreikkel együtt kerülhetnek elhelyezésre. Ellátásukban természetesen más jellegű feladatoknak kell eleget tennünk. Ennek megfelelően a nap minden órájában integrálnunk kell és meg kell tanítani őket a fogyatékos embertársaik elfogadására, ugyanakkor saját maguk, igényeik képviselőit.

Célok

- Tudjon önállóan tanulni, ismereteket szerezni.
- Rendelkezzen önálló érdeklődési körrel, legyen hobbija.
- Tehetségét bontakoztassa ki.
- Önellátása életkorának megfelelő színvonalú legyen.
- Éljen egészséges életet, őrizze meg egészségét, tartózkodjon a káros szenvedélyektől.
- Kapcsolataiban legyen toleráns és együttműködő.
- Tudjon és akarjon dolgozni, abban tudatosság legyen.
- Vállaljon közösségi megbízatásokat.
- Próbálja meg felkészülni a hazagondozásra, és az általunk átadott, képviselt értékek beépüljenek személyiségébe.
- Stabil személyiséggé váljon, aki nem hospitalizálódott.
- Ha örökbefogadható, próbálja meg felkészülni az örökbefogadás lehetőségére.
- Akarjon új, más kapcsolatokat kialakítani – amennyiben az örökbefogadás nem reális cél és lehetőség - találjon olyan külső támogató kapcsolatokat, amelyek majdani felnőtt életében pótolják a családot.

Feladatok:

- A gyermek fejlődéséhez szükséges feltételrendszer megteremtése.
- Megismertetni különböző szabadidős tevékenységgel, érdeklődési körének támogatása.
- Ismeretek, információk átadása, válaszadás a felmerülő kérdésekre, a tanulási technikák megtanítása.
- A képességeinek, érdeklődésének megfelelő pályaorientáció.

- Pszichés megsegítés.
- Szocializációs hiányok pótlása, az új eredmények rögzítése a visszaesés megelőzése érdekében.
- Szükség esetén az örökbefogadás előkészítése.
- Önértékelésének fejlesztése, énvédő mechanizmusok kialakítása, illetve fejlesztése

Módszerek:

- Szoktatás, megkövetelés, meggyőzés, gyakorlás, ellenőrzés, értékelés.
- Elismerés, jutalmazás, büntetés.
- Felvilágosítás, tudatosítás, megbízás, ösztönzés.
- Terápiás módszerek.

IV/3. Utógondozói ellátást igénylő fiatal felnőttek nevelése

A fiatal felnőtt ellátásáról, lakhatásáról és tanulmányainak folytatásáról utógondozói ellátás keretében gondoskodik az intézmény. Kiemelt célunk, hogy a 18. életévüket betöltő, ám az önálló életvezetésre felkészületlen fiatal felnőtteket olyan programba vonjuk be, amelyben befejezhetik tanulmányaikat, folytathatják az értelmi-belátási képességeiktől függően részben vagy teljesen autonóm élethez szükséges ismeretek és készségek elsajátítását. A fiatalok munka világába történő integrálásában kiemelten fontosnak tartjuk a fiatalok továbbtanulását, a munkaerő piaci kereslet alapján kiválasztott első szakma elsajátítását és lakhatási lehetőségeik megteremtését. Gondnokság alatt lévő ellátottjaink esetében nélkülözhetetlen a gondnokkal való együttműködés.

Célok:

- Ismerje meg, fogadja el, és tartsa be a társadalomban működő alapvető emberi szabályokat.

- Szerezzen érdeklődési körének, adottságainak megfelelő –lehetőleg piacképes szakmát.
- Legyen képes kitartó munkavégzésre.
- Legyen képes jól működő kapcsolatrendszer kiépíteni. Olyan emberekkel vegye körül magát, akitől tanulhat, illetve akik segítségére lehetnek az életében (szülők, barátok, párok).
- Képességeihez mértén tanulja meg személyes ügyeinek elintézését, illetve tudja, honnan lehet segítséget kérni.
- Váljon képessé személyes életcélok kitűzésére, azok megvalósítására.
- Legyen képes napirendjét, feladatait megtervezni és végrehajtani.
- Őrizze meg egészségét. Tanulja meg, hogyan kell egészségesnek maradni (étkezés, folyadék bevitel, mozgás, stresszkezelés, személyes higiénia, káros szenvedélyek elkerülése).
- Rendelkezzen az életben hasznosítható pénzügyi ismeretekkel.
- Tanulja meg a háztartással kapcsolatos munkák elvégzését, a felmerülő problémák megoldását (takarítás, főzés, mosás, bevásárlás, javítások, számlák).
- Megfelelő ismeretekkel rendelkezzen a vele történő események megértéséhez, legyen képes folyamatos tanulás általi fejlődésre.

Feladatok:

- Segítségnyújtás az iskolai feladatok elkészítésében, a tananyag kikérdezése.
- A szükséges információk beszerzésének megtanítása (képességeikhez mértén digitális kompetenciák fejlesztése).
- A képességének megfelelő mértékű önállóság biztosítása.
- Ismeretek közlése, a fiatal által felvetett kérdés megválaszolása, ill. felmerülő probléma megoldásának segítése.

- Megbízás konkrét feladatok elvégzésével (az életvitelhez szükséges praktikus ismeretek átadása).
- Szabadidős lehetőségek biztosítása, a fiatalok megismertetése különféle hobbikkal.
- Zsebpénz, ösztöndíj felhasználásának tervezése, saját bankszámla kezelésének megtanítása.
- A fejlődéshez szükséges nyugalom, élettér biztosítása.
- Gondnokság esetén a kirendelt gondnokkal való együttműködés.

Módszerek:

- Bizalmas beszélgetések (fontosnak tartjuk, hogy fiataljaink megfelelő szabadságot, önállóságot kapjanak, de érezzék és tudják, hogy bármilyen probléma esetén elérhetőek vagyunk és bizalommal fordulhat hozzánk).
- Példaadás, minta nyújtása a nevelők részéről.
- Következetesség az elvárásokban.
- Megkövetelés, meggyőzés, ellenőrzés, értékelés.
- Tettei következményeként elismerés vagy szankcionálás.
- Felvilágosítás, tudatosítás, megbízás, ösztönzés.
- Életkorának és állapotának megfelelő kommunikáció.

IV/4. Személyiségfejlesztés kiemelt céljai, feladatai, módszerei

Célok:

- Bontakozzanak ki a lehető legteljesebb mértékben a gyerekekben rejlő egyéni képességek, adottságok.
- Kellő szintű önismerettel rendelkezzen.
- Negatív személyiségvonásokat küzdje le.

- Reális énképe alakuljon ki.
- Legyen nyitott és érdeklődő.
- Konfliktusait tudja kezelni, érzelmileg legyen stabil. Rendelkezzen önfegyelemmel.
- Legyen képes adekvát kommunikációra.
- Rendelkezzen az életvezetéséhez szükséges ismeretekkel, életútját ismerje.
- Önvédő mechanizmusok fejlesztése, az önsorsrontó minták kioltása
- Függőségek kialakulásának megakadályozása

Feladatok:

- Egyéni értékelés az érintett és a társak bevonásával.
- Önismeret fejlesztés (személyiségfejlesztő játékokkal).
- Életút dokumentálása fényképek, albumok készítésével, életút könyv segítségével
- Pszichés megsegítés.
- Prevenációs tevékenység.

Módszer:

- A környezet értékelő hozzáállása.
- Az elvárt viselkedés megerősítő jutalmazása, elismerése.
- Terápiás, prevenációs módszerek alkalmazása.

IV/5. Közösségfejlesztés kiemelt céljai, feladatai

Alapvető szakmai célunk a gyermekközösség, illetve tágabb értelemben az intézmény felnőtt-gyermek közösségének tagjai közötti erős kohézió létrehozása, fenntartása. Ehhez kapcsolódóan a gyermekek érzelmi fejlődésére nézve meghatározó jelentőségű, hogy sikerül-e kialakítanunk a valahová tartozás érzését, a közösség megtartó erejét.

A gyermekotthoni lakóközösség tagjai közötti kohézió erősítésére a kollégák a gyermekközösség tagjait széleskörűen bevonó tevékenységeket szerveznek; lehetővé teszik, hogy a gyermekek az intézmény képviselőjében különféle kulturális és sport rendezvényeken, bemutatókon vehessenek részt.

Célok:

- Az egyes lakóegységekben élő csoportok váljanak közösséggé.
- A közösség légköre legyen motiváló. Nyújtson tagjainak biztonságot, megbecsülést, tegye lehetővé az alkotómunkát.

Feladatok:

- A kollégáink személyes példamutatása: a gyerekekkel végzett együttes munka, sport és egyéb tevékenységek.
- Közös élményt nyújtó programok szervezése a csoportnak (kirándulás, séta, múzeumlátogatás, születésnapok ünneplése, közös főzés).
- Népi ünnepi hagyománygyakorlás, évkörös rítusjátékok szervezése.
- Más intézményekkel és szervezetekkel közös rendezvények, sportesemények, vetélkedők, szórakoztató programok szervezése.
- Feladatok és munkák közös vállalása.
- A közösséget romboló hatások kiküszöbölése.
- A gyermek és a család kapcsolatának erősítése.

IV/6. Családgondozás, utógondozás

Gyermekvédelmi szakellátó tevékenységünk hosszú távú célja, hogy – kompetencia határainkat figyelembe véve - magunk részéről tegyünk meg mindent, hogy segítsük a családot, annak tagjait az általunk nevelt gyermekek családba való visszakerülésre.

Cél:

- Erősíteni a gyermek vérszerinti kapcsolatait.

- A testvérkapcsolatok támogatása.
- Segíteni, előmozdítani a családi kapcsolatok létrejöttét, fennmaradását és megerősítését.
- A családba való visszahelyezhetőség segítése.

Feladat:

- A gyermek és a család kapcsolatának segítése, erősítése.
- A hozzátartozók rendszeres látogatására lehetőséget kell biztosítani.
- A gyermekvédelmi gyámmal együttműködve lehetővé kell tenni a gyermek eltávozását hosszabb-rövidebb időre.
- A telefonálás elősegítése.
- Folyamatosan tájékoztatni kell a szülőt a gyerek neveléséről, fejlődéséről.
- Fel kell készíteni a gyermeket a családdal való találkozásra, és a családba történő visszakerülésre.
- A hazakerülés előzetes megtervezése.
- Együttműködés az illetékes gyámhivatalokkal.
- A család élethelyzetének figyelemmel kísérése.
- A család fogadására önálló helyiség biztosítása.

IV.7 Rendkívüli események kezelése

Az intézményünk valamennyi munkatársa a rendkívüli események bekövetkezésekor – hasonlóan, mint a gyermekbántalmazási esetek tekintetében - a szociális és gyermekvédelmi intézményekben bekövetkező rendkívüli eseményekkel és gyermekbántalmazási esetekkel kapcsolatos intézkedésekről és a jelentéstétel rendjéről szóló mindenkori SZGYF szabályzat és az e szabályzat alapján kiadott intézményi szabályzat előírásai szerint köteles eljárni.

V. A gyermekek és fiatal felnőttek jogainak érvényesítése

A gyermeki jogok az emberi jogok különleges részterülete. A gyermeki jogok tiszteletben tartása, érvényesülésének megvalósítása az intézmény, a gyermekotthon minden munkatársának elsődleges kötelessége!

A jogok érvényesülése a mindennapi gyakorlatunkban:

Az általunk nevelt gyermek:

- állandóságot, érzelmi biztonságot, teljes körű ellátást kap a gondozásban,
- megfelelő nevelésben, oktatásban részesül,
- testvéreivel együtt kap elhelyezést,
- felzárkóztató, rehabilitáló, tehetségfejlesztő, érdeklődésének megfelelő szabadidős programokon, hitoktatáson vehet részt,
- véleményét elmondhatja, megfelelő tájékoztatást kap az őt érintő dolgokról,
- az ellátásával kapcsolatban felmerült, esetleges problémáit név nélkül, személyiségi jogát tiszteletben tartva jelezheti az intézmény vezetésének az intézményben kihelyezett panaszláda útján,
- érdekeit érdekvédelmi fórumon képviseli,
- támogatást kap a családi környezetbe való visszatéréshez vagy védelmet a személyiségfejlődésére hátrányos szülőktől,
- szüleivel, rokonaival tarthatja a kapcsolatot a gyámhatósági szabályozásnak megfelelően, személyes kapcsolatait ápolhatja,
- utógondozásban, utógondozói ellátásban részesülhet,
- segítséget kap a pályaválasztáshoz, munkavállaláshoz, az önálló élet megkezdéséhez, szükség esetén további biztonsága, védelme érdekében intézményi elhelyezést szociális otthonban,
- állapotának megfelelő egészségügyi ellátásban részesül,

- vallását szabadon gyakorolja,
- nemzeti, etnikai hovatartozását tiszteletben tartjuk,
- gyermekönkormányzatot létrehozását kezdeményezheti, annak működéséhez, megalakításához, megszervezéséhez lehetőséget és támogatást kap.

A jogok gyakorlásának intézményi szinterei:

- Csoportmegbeszélések.
- Otthongyűlés.

Ezekon a fórumokon felvilágosítjuk gyermekeinket a jogaikról, kötelességeikről, az alkotmányról, törvényekről. Elmondhatják véleményüket, felvethetik problémáikat.

- Gyermekvédelmi gyámmal való személyes megbeszélés, rendszeres kapcsolattartás.
- Gyermekjogi képviselő

A gyermeki jogok érvényesülésének érdekében az intézményünk gondoskodik arról, hogy az elhelyezett gyermekek számára megismerhető legyen a gyermekjogi képviselő neve, telefonszáma. A gyermekjogi képviselő rendszeresen ellátogat az intézménybe, felkeresi a csoportokat. A gyermekjogi képviselő által írásban tett észrevételekre, megkeresésekre a gyermekotthon 15 napon belül válaszol, illetőleg megtett intézkedéseiről a gyermekjogi képviselőt értesíti.

- Érdekképviseleti Fórum

Az ellátásban részesülő gondozottak érdekvédelmét szolgáló intézményi fórum. A gyermekek, illetve fiatal felnőttek, valamint törvényes képviselőjük, valamint más az intézményben működő érdekképviseleti és szakmai szervezetek joga, hogy panaszukkal az Érdekképviseleti Fórumhoz forduljanak, az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, a gyermeki

jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén, valamint, ha a Gyvt 136/A. § szerinti iratbetekintés megtagadása esetén.

Az Érdekképviselői Fórum 13 tagját határozott időre választják meg, az őket delegálók. Összetétele a következő:

- Gyermek és fiatal felnőttek, gyermekvédelmi szakmai egységenként 1 fő,
- Az ellátott gyermekek, hozzátartozója törvényes képviselője vagy megbízottja, illetve az utógondozásban részesülő fiatalok képviselője gyermekvédelmi szakmai egységenként 1 fő,
- Intézmény dolgozóinak képviselői gyermekvédelmi szakmai egységenként 1 fő,
- Fenntartó képviselője 1 fő.

Az Érdekképviselői Fórum tagjainak neve, elérhetősége a Gyermekotthonban, annak minden csoportjában jól látható helyen kifüggesztésre kerül.

Az Érdekképviselői Fórum az előterjesztett panaszokat kivizsgálja, intézkedéseket kezdeményezhet az intézmény vezetőjénél, a fenntartónál, esetleg az ellenőrzéseket ellátó illetékes szervezeteknél. Amennyiben a panaszt tévő az Érdekképviselői Fórum intézkedésének elmulasztását, vagy nem megfelelő intézkedését tapasztalja az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat problémájával.

Az Érdekképviselői Fórum jogai és annak gyakorlása.

- Tájékoztatási és tájékoztatás jog: Az Intézmény vezetőjétől tájékoztatást kérhet a kölcsönös érdeklődésre számot tartó, gyermekeket és szülőket érintő kérdésekről, átszervezésekről.
- Véleményezési és javaslattételi jog: A Fórum külön felkérés nélkül is javaslatot tehet a gyermekotthon működését a gyermekeket érintő jelentős ügyekben. Az intézmény vezetője a javaslatot kivizsgálja, és figyelembe véve a javaslat sürgősségét a legrövidebb időn belül, de maximum 15 munkanapon belül

tájékoztatást ad a javaslat sorsáról. A Fórum az intézmény fenntartójához, a gyámhivatalhoz és a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője a javaslat tárgyában intézkedést nem tesz, vagy ha a megtett intézkedés a gyerekek érdekét nem szolgálja.

Ezen felül felkérésre is javaslatot tehetnek, ennek a módja a következő: Az intézményvezető a tervezett intézkedéseket a véleményezendő dokumentumokat 15 nap ügyintézési határidőt szabva megküldi a Fórum elnökének, a Fórum határidőn belül megvitatja a tervezetet és egyszerű szótöbbséggel hozott határozatát írásban közli az intézményvezetővel.

- Egyetértési jog: A házirend jóváhagyásánál az Érdekképviselői Fórum az előbbi rend szerint egyetértési jogot gyakorol. Az intézményvezető a házirend tervezetét 15 nap ügyintézési határidőt szabva megküldi a Fórum elnökének, a Fórum határidőn belül megvitatja a tervezetet és egyszerű szótöbbséggel hozott határozatát írásban közli az intézményvezetővel.

VI. Külső és belső kapcsolatok

Együttműködés az intézményen belül

Az intézmény szervezeti egységei és a vezetők közötti szoros kapcsolattartás és az információ áramlás biztosítása érdekében az SZMSZ előírásai szerinti fórumokat kell működtetni.

Ezekon a fórumokon a Gyermekotthonban nevelkedő gyermekek ellátásával, nevelésével, gondozásával, valamint a fent megnevezett szervezeti egységek működésével kapcsolatos kérdések megbeszélésére kerül sor.

Az intézményen belül az egyes egységek vezetőinek felelőssége a megfelelő információáramlás és az Etikai Kódex előírásainak megfelelő egymás tiszteletén alapuló szakmai kapcsolat.

Együttműködés a gyermekvédelmi gyámokkal

A gyermekvédelmi gyám és a gyermekotthon összehangolt együttes tevékenységgel segíti elő a gyermek egyéni gondozási-nevelési programjának megvalósulását. Az együttműködés alapjait a gyermekotthon és a gyermekvédelmi gyámok kompetencia határainak közös konszenzuson alapuló elfogadása teremti meg, melyet külön fejezetben mutatunk be.

Kapcsolat a fenntartóval

Az intézmény folyamatos kapcsolatot tart fenntartójával a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Pest Vármegyei Kirendeltségével és munkatársaival. A kapcsolatunk a gyermekvédelmi szakellátást irányító referensekkel, munkatársakkal szoros és konstruktív.

Kapcsolattartás a gyermekjóléti szolgálatokkal

A kapcsolattartás elsődlegesen a gyermekvédelmi gyám feladata, de szükség és igény esetén mi is együttműködünk az illetékes gyermekjóléti szolgálatok/központok családgondozóival, a család támogatása, a gyermek hazagondozása érdekében.

Kapcsolattartás az iskolákkal

Alapvető elvárás, hogy az intézményünk és a kapcsolódó oktatási-nevelési intézmények, saját belső oktatási egységünk szakemberei közös erőfeszítéseket tegyenek azért, hogy a gyermekek a képességeiket kibontakoztató tanulmányi teljesítményt és iskolai előmenetelt érjenek el. A gyermekek sikeres iskolai szereplése, eredményes tanulmányi előmenetele ugyanis kizárólag a gondozási hely és az iskola partneri viszonyának, szoros és kölcsönös kommunikációs kapcsolatának, feladatmegosztásának, közös problémamegoldásának és értékelésének megvalósulásával érhető el.

Kapcsolattartás a munkahelyekkel, munkaügyi központtal

Az utógondozó felveszi és fenntartja a kapcsolatot a fiatal felnőtt foglalkoztatását biztosító munkahellyel és érdeklődik a fiatal beilleszkedéséről, munkavégzéséről, teljesítményéről, eredményességéről, esetleges konfliktusairól. Rendszeresen tájékozódik az utógondozó a munkaügyi központban felkínált munka- és az átképzési lehetőségekről.

Kapcsolattartás gondozottak családjával, hozzátartozóival

Az intézmény szakemberei és a gondozott gyermekek szülei, családtagjai közötti kapcsolattartás legfontosabb elemei:

- Az intézmény szakemberei empátiával, előítélet-mentes elfogadással viszonyulnak a gondozott gyermekek szüleihez.
- A gyermekek szüleivel a beutalást követően mihamarabb kapcsolatfelvételt kezdeményez a gyermekotthonunk.
- Az intézményünkben megfelelő helyszínt biztosítunk a családtagok, rokonok látogatásaihoz, az együttlétekhez, ahol kibontakozhatnak intim, örömteli, de sokszor fájdalmas beszélgetések, s ahol lehetőség van a pszichés terhek, feszültségek oldására.
- A szülőket, hozzátartozókat a kollégáink rendszeresen - személyesen, telefonon, levélben - tájékoztatják a gyermek fejlődésének folyamatáról, előrehaladásáról, történéseiről, terápiájának, oktatásának kérdéseiben.

Kapcsolattartás egyéb intézményekkel, szervezetekkel

Intézményünk törekszik együttműködni a gondozott gyermekekkel, fiatalokkal kapcsolatban álló gyermekvédelmi, nevelési és segítő szervezetekkel, intézményekkel (pl. nevelési tanácsadó, pedagógiai szakszolgálat, pszichiátriai osztály/intézet, drogambulancia, addiktológiai szakrendelés, művelődési ház, szabadidőközpont, játszóház, könyvtár, színház).

Az intézmény megállapodást kötött a „Csepp a tengerben” Alapítvánnyal, akik a gyermekeket rendszeresen támogatják és látogatják és programokat, tábort rendeznek számukra.

Kapcsolattartás a települési önkormányzattal, a helyi közösségekkel

Az Intézménynek és telephelyeinek helyt adó városok önkormányzatával, a civil közösségekkel való jó együttműködése a helyi társadalom elfogadó hozzáállásának biztosítója. A Intézményt és egyes telephelyeit a városok lakói befogadták.

A városokban működő közintézményekkel, (művelődési ház, könyvtár, iskola és óvoda) szoros a kapcsolat, az önkormányzat támogató hozzáállással segíti a munkát.

Az együttműködés szakmai és tudásmegosztó fórumokon, szakmai információcseréken és személyes találkozásokon a városi programokhoz való aktív kapcsolódás által, valamint - évi két-három alkalommal - a műemléki székhelyintézmény épületének nyitott programjain keresztül valósul meg.

VII. Gyermekvédelmi gyámok és gyermekotthonunk kompetencia megosztása

A gyermekvédelmi gyámi feladatokat a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény rögzíti, végrehajtását a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet határozza meg.

A gyermekvédelmi gyámokat a gyámhivatal rendeli ki. Gyermekotthonunkban élő gyermekeknek törvényes képviselőt az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat alkalmazásában lévő gyermekvédelmi gyámok látják el.

Minden egyéb gyermekvédelmi szakszolgálat hatáskörébe tartozó feladatot az ellátott gyermekeknél, fiataloknál a területileg illetékes gyermekvédelmi Szakszolgálat látja el. Miután a gyermekvédelmi gyámok munkavégzését a munkáltatójuk irányítja, munkájukat a Belügyminisztérium által 2023. március 28.

napján kiadott „Gyermekvédelmi gyámság” módszertani útmutatóban rögzítettek szerint végzik.

Szakmai programunkban csak a gyermekvédelmi gyámokkal való együttműködés, feladatmegosztás elemeit részletezzük.

Az elhelyezés előtti feladatok, események:

A Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság szükséglet-felmérését megismeri a leendő gyermekvédelmi gyám és a gyermekotthon.

A helyezési ügyintéző a Szakértői Bizottság szakmai véleménye alapján, a gyermek és családja vonatkozásában legszükségesebb szükséges információkat ismerteti a meghívott gondozási hely, illetve helyek képviselőivel, a kijelölt leendő gyermekvédelmi gyámmal.

A Szakszolgálat Elhelyezési Szolgálatá amennyiben az szükséges tervezési megbeszélést tart, melynek keretében közösen elkészítik az elhelyezési javaslatot és az egyéni elhelyezési tervet, melyet a GYVR rendszeren keresztül az illetékes Gyámhivatal részére hozzáférhetővé tesznek. A gyámhivatal a javaslat birtokában - amennyiben azt szükségesnek tartja - kitűzi az elhelyezési tárgyalás időpontját.

A gyermekvédelmi gyám kirendelését követő feladatok

A gyermekvédelmi gyám kirendelését követően 15 napon belül, a gyermekotthon vezetőjével előzetesen egyeztetett időpontban személyes találkozást kezdeményez a gyermekkel. A gyermekotthon vezetője gondoskodik arról, hogy a gyermek a megbeszélés időpontban valóban tudjon találkozni a gyermekvédelmi gyámjával.

A gyermekotthon vezetője biztosítja, hogy a gyermek és a gyermekvédelmi gyám a napirend tiszteletben tartásával zavartalanul tarthasson kapcsolatot személyesen, telefonon, interneten.

A gyermek személyes okmányairól a fénymásolatokat a gyermekotthon vezetője, vagy a gyermekvédelmi ügyintéző az első találkozás alkalmával adja át a gyermekvédelmi gyámnak.

A gyermek iratainak, iratanyagának kezelése

A gyermek személyes iratainak érvényességi idejét a gyermekotthon vezetője, a gyermekvédelmi ügyintéző és a gyermekvédelmi gyám egyaránt figyelemmel kíséri, és értesítik egymást az okmányok közeledő lejártáról. A gyermek eredeti személyes iratait a gyermekotthon vezetője – kérésre, ügyintézés céljából - átadja a gyermekvédelmi gyámnak vagy a gyermeknek életkortól függően, átvételi elismervény aláírása mellett.

A gyermekvédelmi gyám feladata beszerezni a hiányzó, elveszett és lejárt személyes okmányokat (adószám, TAJ szám, személyi igazolvány, oltási könyv, diákigazolvány, lakcím kártya, születési anyakönyvi kivonat, szükség esetén útlevel, közgyógyellátási igazolvány)

Az eredeti okmányokat a gyermekotthon őrzi. A nevelésbe vett gyermek iratanyagát a gyermekvédelmi gyám és a gondozási hely is vezeti, a náluk keletkező dokumentumok alapján, és a releváns dokumentumokról kölcsönösen értesítik egymást.

A gyámhivatali határozat előírásának megfelelően, a gyermekvédelmi gyám gondoskodik a gyermek lakcímének rendezéséről. A gyermek lakcímének bejelentését a gyermekvédelmi gyám és az intézmény vezetője (mint befogadó) is aláírja; a bejelentő a gyermekvédelmi gyám. A lakóhely, tartózkodási hely bejelentése a lakó- vagy tartózkodási hely szerinti okmányirodában történik.

A gyermek vagyonának kezelése

A gyermekotthonban elhelyezett gyermek vagyonának kezelése a gyermekvédelmi gyám joga és kötelessége, az ő feladata, hogy védje a gyermek érdekeit,

gondoskodjon a vagyon megfelelő hasznosításáról és a rendes vagyonkezelés szabályai szerint intézze ügyeit.

A gyermekvédelmi gyám kötelessége a gyermeket megillető szociális ellátások, illetve árvaellátás igénylése, valamint annak gyámhatósági betétben való elhelyezése és kezelése. A gyermekvédelmi gyám a gyermek vagyonát leltár alapján veszi át. A vagyonkezeléssel kapcsolatos dokumentumokat csak ő kezeli.

A gyermek képviselője

A gyám joga és kötelessége, hogy a gyermeket személyi és vagyoni ügyeiben képviselje felülvizsgálati tárgyaláson, valamint az esetkonferenciákon, elhelyezési tárgyaláson, javaslatot tegyen az utógondozói ellátás elrendelésére.

Az egyéni gondozási-nevelési terv készítése vezetése

Az egyéni gondozási-nevelési terv elkészítése a gyermeknek a gyermekotthonba történt érkezését követően a rendelkezésre álló iratok és adatok alapján történik. A gyermekotthon munkatársa s a gyermekvédelmi gyámon kívül a gyermek, és lehetőleg a szülő is vegyen részt az egyéni gondozási nevelési terv elkészítésében.

A kirendelést követő 15 napon belül a gyermekvédelmi gyám meglátogatja a gyermeket, majd a szülő és a gyermek megismerését követően, lehetőség van az egyéni gondozási - nevelési terv elkészítésére. Az egyéni gondozási nevelési terv a Gyermekünk Védelmében elnevezésű Informatikai Rendszerben (GYVR) történő elkészítése, folyamatos frissítése a gyermekotthon vezetőjének, és a nevelőnek a feladata a gyermekvédelmi gyám aktív közreműködése mellett.

Gondozás-nevelés nevelőközösségi feladat, melyet a gyermekvédelmi gyám felügyel. A teljes körű ellátással biztosítja a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, melyet jelen szakmai program tartalmaz az előző fejezetekben ismertetett módon.

Egészségügyi ellátással kapcsolatos teendők

Az egészségmegőrzés és a gyermek gyógykezelésével kapcsolatos feladatok ellátása - a korábbi orvosi dokumentáció, illetve a Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság szakmai véleménye alapján elkészített egyéni gondozási nevelési tervbe való beépítését követően - a gyermekotthon feladata.

A Gyermekotthon feladata a család és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó által kitöltött „Egészségügyi adatlap” -ot a GYVR rendszerből le kell tölteni, illetve előzmény nélküli elhelyezés esetén a gyermek háziorvosát felkérni annak kitöltésére.

A gyermekvédelmi gyám feladata, hogy a kirendelését követően haladéktalanul írásos hozzájárulást biztosítson a gyermekotthon részére, amely alkalmas arra, hogy szükség esetén az orvos a gyermek egészségügyi ellátását megkezdje. Amennyiben ezt meghaladóan szükséges a gyermekvédelmi gyám hozzájárulása, akkor ezt haladéktalanul meg kell tennie és a gyermek érdeke szerinti döntését haladéktalanul közli a gyermekotthonnal.

A gyermekotthon, a gyermek, és a gyermekvédelmi gyám együttműködése folyamatos. A gyermek egészségügyi iratait a gyermekotthon őrzi.

A tanulói jogviszony létesítése

A tanulói jogviszony létesítéséről szóló iratot a gyermekvédelmi gyám írja alá törvényes képviselői feladatuként. A gyermekotthon vezetője javaslatot tesz a közoktatási intézményre, melyben helyismerete segíti.

Ha a gyermekotthon vezetőjének helyismeretére támaszkodva nem sikerül megfelelő iskolát találni a gyermek számára, a gyermekvédelmi gyám írásban keresi meg a tankerületet a gyermek számára megfelelő iskola kijelölése érdekében.

A gyermekotthon vezetője szóban vagy írásban felhívja a gyermekvédelmi gyám figyelmét, ha álláspontja szerint a gyermek érdekében áll az iskolaváltás.

Ha a gyermekotthon és az iskola között konfliktus van, haladéktalanul értesíti a gyermekvédelmi gyámot és a három fél esetmegbeszélőt tart, szükség esetén a gyermeket is bevonva.

A tanulmányi kötelezettség teljesítésének feladatai

A gyermek tankötelezettségének teljesítéséhez kapcsolódó egyéb feladatok a gyermekotthonra hárulnak. A gyermekvédelmi gyámnak konzultációs, kontrollszerepe van, az együttműködés folyamatos. A gyermekvédelmi gyám a látogatásai alkalmával tájékozódik a tanulmányi előmenetelről és a gyermek magatartásáról. Iskolaváltás (továbbtanulás, tehetséggondozás) – a megfelelő iskola megtalálásában nagymértékben támaszkodik a gyermekvédelmi gyám a gyermekotthon helyismeretére, személyes kapcsolataira, valamint a vérszerinti család elképzeléseire, gondolataira.

A szülői értekezleten a gyermekotthon képviselője vesz részt és haladéktalanul értesíti a gyermekvédelmi gyámot, ha törvényes képviselőként intézkedésére van szükség.

A gyermekotthon vezetője gondoskodik arról, hogy a gyermek eljusson az iskolába, óvodába. A gyermekotthon vezetője, és a gyermekvédelmi gyám 12 év feletti gyermek esetében közösen dönt a gyermek életkorát, képességeit figyelembe véve az iskolába kísérés szükségességéről, annak megszervezéséről.

A gyermekvédelmi gyám feladata az oktatási intézmény részére leadni azon személyek nevét, akik a gyermeket semmiféleképpen sem hozhatják el az iskolából és az óvodából.

Az ellenőrzőbe bekerülő információkat a gyermek nevelője látja el kézjeggyével. Az érdemjegyeket, a gyermek fegyelmi ügyeivel kapcsolatos bejegyzéseket a gyermekvédelmi gyám rendszeres látogatásai során ellenőrzi. A gyermekotthon vezetője és a gyermekvédelmi gyám kölcsönösen biztosítja az e-naplóhoz való hozzáférést.

Ha a gyermek magatartása vagy szorgalma a két látogatási idő közt hirtelen negatív módon változik, a gyermekotthon haladéktalanul értesíti a gyermekvédelmi gyámot.

Ösztöndíjak és pályázatok

Az ösztöndíjakhoz és a pályázatokhoz kapcsolódó iratokat a gyermekvédelmi gyám kezeli, az ehhez kapcsolódó bankszámlát a gyermekvédelmi gyám nyitja meg.

Hiányzások igazolása

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet felhatalmazza a köznevelési intézményt, hogy a házirendjében szabályozza, milyen igazolásokat fogad be az alapigazolásokon túl. Fontos tehát, hogy nevelő és a gyermekvédelmi gyám ismerje meg az oktatási intézmény Házirendjét!

A 16. életévüket betöltő, nem tanköteles tanulók esetében különös körültekintéssel kell eljárni, mert 30 igazolatlan órát követően automatikusan megszűnik a tanulói jogviszony.

Az igazolatlan mulasztásokról a gyermekvédelmi gyám a Szakszolgálattól értesül, mivel a gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő gyermek esetében a Szakszolgálatot értesíti a köznevelési intézmény a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 51.§ (4)-(5) bekezdései alapján. Ha gyermekvédelmi gyám vagy a gyermekotthon tudomást szerez a gyermek igazolatlan mulasztásairól értesítik egymást. A gyermekvédelmi gyám felveszi a kapcsolatot a gyermek osztályfőnökével, szükség esetén a köznevelési intézmény igazgatójával. A gyermekvédelmi gyám a megbeszélés eredményéről tájékoztatja a gyermekotthon vezetőjét.

Fegyelmi eljárással kapcsolatos teendők

A fegyelmi eljárásban indokolt a gyermekvédelmi gyám jelenléte. A gyermekjogi képviselő álláspontja szerint ezen ügyekben a gyermekvédelmi gyám adhat meghatalmazást, a gyermekotthon vezető által megnevezett személynek.

A gyermek engedély nélküli eltávazása, és a felkutatására tett intézkedések

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény a gyermekvédelmi gyámnak, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998.(IV.30.) NM. rendelet, az ellátást nyújtónak, azaz a gyermekotthonnak írja elő, hogy mit kell tenni a gyermek engedély nélküli eltávazásakor.

Az intézkedési kötelezettség azt terheli, aki korábban értesül a gyermek engedély nélküli eltávazásáról. Amennyiben a gyermekotthonnak van információja a gyermek hollétéről, akkor a vezető intézkedik a gyermek visszazállításának megkísérléséről. Amennyiben gyermekvédelmi gyám rendelkezik információval, akkor ő tesz lépéseket a gyermek gyermekotthonba történő visszajuttatására. Ha erre nincs lehetőség, akkor a gyermekotthon kéri a rendőrség segítségét a gyermek felkutatásához, és ezzel egyidejűleg kölcsönösen értesítik egymást, e-mail-en is. A körözést a gyermekotthon adja ki, valamint, ha indokolt, akkor intézkedik a fenntartó felé a rendkívüli esemény jelentési kötelezettség teljesítéséről is.

Amennyiben a gyermek önként tér vissza a gyermekotthonba, a vezető értesíti a körözést elrendelő rendőrkapitányságot.

A visszatérés után a gyermekotthon és a gyermekvédelmi gyám lehetőség szerint együtt hallgatja meg a gyermeket. A megbeszélésről hivatalos jegyzőkönyvet készítenek. Ha a gyermek áldozattá vált az engedély nélküli eltávazása alatt, a gyermekvédelmi gyám tesz feljelentést.

Bántalmazás

Amennyiben a gyermek azzal gyanúsítja a gyermekotthon munkatársát, tanárát, másik társát, szülőjét, hogy bántalmazta őt, a gyermekotthon illetékes munkatársa és vezetője azonnal intézkedik a hatályos „A rendkívüli eseményekkel és

gyermekbántalmazási esetekkel kapcsolatos intézkedésekről és jelentés helyi rendjéről” szóló szabályzat szerinti feladatok haladéktalan végrehajtásáról.

A bántalmazást követően a szükséges intézkedések megtétele után a gyermekvédelmi gyám és a gyermekotthon esetmegbeszélést tart.

A nevelésbe vett gyermek kapcsolattartása

A gyermeknek joga, hogy különélő szülőjével személyes és közvetlen kapcsolatot tartson fenn. A gyermekotthon köteles a zavartalan kapcsolattartást biztosítani.

A kapcsolattartási szabályok meghozatala előtt és a határozat kézhezvétele után a szülő, a gyermekotthon vezetője és a gyermekvédelmi gyám egyeztetnek a javasolt kapcsolattartási szabályokról.

A jogosultnak a kapcsolattartási jogot személyesen kell gyakorolnia, a kapcsolattartás kezdő időpontjában kizárólag neki lehet átadni a gyermeket és annak letelével ő köteles visszavenni a határozatban megjelölt helyszínre, gondozási helyre.

A kapcsolattartás biztosítására a gyermekotthon vezetője kötelezett, ő gondoskodik arról, hogy a gyermek kapcsolattartási joga érvényesüljön. A vezető biztosítja, hogy a nevelő, vagy gyermekfelügyelő közreműködjön a kapcsolattartás megvalósulásában.

Amennyiben a kapcsolattartásra jogosult személy, a kapcsolattartás idején nem tanúsít megfelelő magatartást, a gyermekotthon vezetője, vagy az általa megbízott személy, az esetleges külső segítségkéréséről értesíti a gyermekvédelmi gyámot. Az ilyen személy kapcsolattartási jogának korlátozása, szüneteltetése, megvonása érdekében a gyermekvédelmi gyám a gyámhivatalhoz fordulhat.

Amennyiben a gyermekvédelmi gyámot értesíti a kapcsolattartásra jogosult szülő az esedékes kapcsolattartás elmaradásáról, úgy a gyermekvédelmi gyám haladéktalanul értesíti a gyermekotthont a módosításról.

A kapcsolattartási naplót a gyermekotthon vezeti, a gyermekvédelmi gyám ellenőrzi. Amennyiben a szülő a szabályozásban megállapított időn belül rövidebb

időtartamban kíván élni a kapcsolattartási jogával, akkor a kapcsolattartási naplóba a tényleges kapcsolattartási időtartam kerül bejegyzésre. Amennyiben ez rendszeressé válik, akkor a gyermekvédelmi gyám kéri a kapcsolattartási szabályok módosítását.

A gyermeknek joga van az egyéb személyes kapcsolatainak ápolásához melyekre a gyermekvédelmi gyám hozzájárulásával kerülhet sor. Mielőtt a gyermekvédelmi gyám dönt a személyes kapcsolatok ápolásának engedélyezéséről, egyeztet a gyermekotthon vezetőjével, vagy a gyermek nevelőjével.

Kép és hangfelvétel készítése a gyermekről

Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat igazgatója országos iránymutatása alapján a képmás és hangfelvétel készítéséhez és felhasználáshoz gyámi nyilatkozatok kiállítása szükséges, ez alól csak a tömegfelvétel, valamint nyilvános közéleti szereplésről készült felvétel képez kivételt.

Az állásfoglalás alapján:

- 14 éves kor alatt: a hozzájárulást a gyermekvédelmi gyám adja meg,
- 14 - és 16 éves kor között: a korlátozottan cselekvőképes gyermek és a gyám együttesen nyilatkozik
- 16 éve kor felet: a korlátozottan cselekvőképes gyermek nyilatkozik, ehhez utólag járul(hat) hozzá a gyermekvédelemi gyám.

Amennyiben a 14-16 éves kor közötti korlátozottan cselekvőképes gyermek és gyámja között nincs egyetértés, a gyám hozzájárulásának hiányában nem jön létre együttes nyilatkozat.

16 év feletti gyermek hozzájárulása esetén a gyám hozzájárulására alapesetben nincs szükség, indokolt esetben azonban a gyám megtagadhatja a hozzájárulást.

Amennyiben a 14 év feletti gyermek nem járul hozzá a felvétel elkészítéséhez, illetve felhasználásához, a gyám ezt köteles tiszteletben tartani.

A gyermek véleményének meghallgatásakor, illetve az együttes nyilatkozat megtételekor tekintettel kell lenni a gyermek belátás képességére. Fontos, hogy a hozzájárulás mindig egyedi esetre szól, az nem általános jellegű.

Az előre látható eseményekről legalább 2 nappal korábban értesíti a gyermekotthon vezetője a gyermekvédelmi gyámot. A gyermekotthonban, az általunk szervezett programokhoz programokon készülő fényképekhez a hozzájárulás a gyermekvédelmi gyám a kirendelését követően történik fentiek szerint, a tekintetben, hogy azok csak belső használatra a gyermek élettörténeti könyvéhez stb. készülhetnek.

Kirándulás, külföldre utazás

A gyermekotthon vezetője értesíti a gyermekvédelmi gyámot a kirándulás, nyaralás, táborozás, illetve egyéb utazás lehetőségéről. A gyermek külföldi utazásához szükséges a gyermekvédelmi gyám hozzájárulása. Erről a gyermekotthon vezetője az utazás kezdete előtt 15 nappal értesíti a gyermekvédelmi gyámot, hogy tájékozódni tudjon a döntés meghozatala előtt.

Konfliktuskezelés

Vitás esetekben - tiszteletben tartva a másik álláspontját és elfogadva, hogy mindkét fél a gyermek érdekeit tartja szem előtt - esetmegbeszélést kell összehívni. Ha ez nem vezet eredményre, a gyámhivatalhoz kell fordulni.

VIII. A színvonalas szakmai munkánk alappillérei

A magas színvonalú elismert, a kitűzött szakmai célokat elérő munkavégzés alapjai az szakellátásban dolgozók elismerése, megbecsülése, jogainak védelme, a dolgozók folytonos szakmai fejlődésének biztosítása és a jól meghatározott kidolgozott minőségpolitika, minőségbiztosítási rendszer.

Ennek fontos eleme a dolgozók folyamatos képzése, szakmai fejlődésük támogatása, a szervezeti kultúra fejlesztése, melynek eszközei a reziliencia fejlesztése,

szupervíziók biztosítása, közösségfejlesztő, tudás és tapasztalat megosztó alkalmak szervezése a dolgozók számára. Amelyek szervezése a gyermekvédelmi szakmai egységek nevelőtestülete bevonásával kell, hogy történjen.

A munkatársak kiegészének megelőzése érdekében az egyes szakmai teamekben a dolgozók számára szervezett kereteken belül lehetőséget kell biztosítani a ventilációra, szupervízióra, a közösségépítő, feszültségoldó rekreációs csapatépítő programokra. Ezek csapatépítő napok, kirándulások, közös kulturális programok, szakmai találkozók szervezésével valósulhatnak meg, melynek feltételeit az intézmény biztosítja, figyelembe véve az éves munkatervnél a felmerülő ötleteket, lehetőségeket.

VIII/1. A személyes gondoskodást végző személyek jogainak biztosítása

A dolgozóink érdekvédelme és panaszjog gyakorlásának elsődleges színtere a közvetlen felettesük felé való jelzés és az azt követő intézkedés. A szolgáltatást végzők jogainak védelme érdekében, az intézményen belül közalkalmazotti tanács működik.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 15 § (6) – (7) bekezdése szerint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi rendszerben foglalkoztatottakat - a külön jogszabályban meghatározott munkakörükkel összefüggésben - megilleti az a jog, hogy személyüket megbecsüljék, emberi méltóságukat és személyiségi jogukat tiszteletben tartsák, tevékenységüket értékeljék és elismerjék. A kollégáink, mint a gyermekvédelmi rendszerben foglalkoztatott személy e tevékenységükkel kapcsolatban a büntetőjogi védelem szempontjából közfeladatot ellátó személynek minősülnek.

A bántalmazást elszenvedő munkatársnak vagy az azt észlelő munkatársának, minden – az ellátottak vagy hozzátartozóik által elkövetett - verbális vagy nem

verbális atrocitást, az emberi méltóság tiszteletben nem tartását a gyermekotthonvezető felé azonnal jelezni kell.

A munkatárs bántalmazását követően - az eseménnyel kapcsolatos szükséges és elégséges mértékű intézkedéseket - az intézmény vezetőjével vagy annak helyettesével egyeztetve, azonnal meg kell tenni. A vezetőnek haladéktalanul értesítenie kell a bántalmazó gyermek gyermekvédelmi gyámját az eseményről, és az intézményben használatos „Feljegyzés” megnevezésű dokumentumot el kell készítenie.

Az intézmény vezetőjének vagy akadályoztatása esetén helyettesének a feljegyzésben rögzített események megismerését követően, a munkatárs bántalmazását jelenteni kell a rendkívüli esemény formájában a Fenntartó felé.

A konfliktus feldolgozása, vagy eszkalálódásának megelőzése érdekében szükség szerint mediátor kerül bevonásra, valamint a resztoratív technika módszertanát alkalmazva kerül megbeszélésre.

VIII/2. A dolgozók folyamatos szakmai felkészültségének biztosítása

A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról 9/2000 (VIII.4) SzCsM rendelkezései szerint valamennyi szakmai munkakörben foglalkoztatott kollégánk szakmai továbbképzéséről folyamatosan gondoskodunk a négyéves továbbképzési időszakok alatt.

Intézményünk a továbbképzési terve szerint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998.(IV.30.) NM. rendelet mellékletében meghatározott képesítési-előírásokat figyelembe véve - a 60, illetve 80 továbbképzési pont megszerzéséhez szükséges - a jogszabályban meghatározott költségek vállalásával lehetőséget teremtünk a dolgozók szakmai fejlődésére.

A szakmai fejlődés érdekében a saját szervezésű tudásmegosztó alkalmak szervezését támogatjuk, ennek felelőse a gyermekotthon vezetője. A pedagógus munkakörű pszichológus és fejlesztő pedagógus kollégák munkájának támogatását intézményi munkacsoport segíti.

A gyermekotthon vezető akkreditált tanfolyamok kiszervezésével, pályázati támogatással ingyenessé tett és egyéb szakmai igényeinknek megfelelő képzések keresésével minden érintett dolgozó „beiskolázásáról” gondoskodik.

A továbbképzési tervet és az ehhez kapcsolódó pénzügyi tervet gyermekotthon vezető készíti el, az intézményvezető hagyja jóvá. A dolgozók jogszabály szerinti személyes dokumentációját és ügyintézését a gyermekvédelmi ügyintéző végzi.

VIII/3. A szakmai munkát megalapozó szabályzatok, protokollok

A színvonalas, tervszerű és szabályozott, és minden csoportnál egységes színvonalú munkavégzés feltételei azon belső dokumentumok, amelyek a munkaköri leírásokon túl részletesen meghatározzák, megalapozzák a dolgozók munkavégzését, a tőlük elvárt tevékenységeket, viselkedést, protokollt valamennyi gyermekvédelmi szakmai egységre vonatkozóan.

Intézményünkben használatos szakmai jellegű szabályzatok a következők:

- Csoportgazdálkodási Szabályzat
- Intézményi szabályzat a rendkívüli eseményekkel és gyermekbántalmazás esetekkel kapcsolatos intézkedésekről és jelentés helyi rendjéről
- Egészségügyi és gyógyszer szabályzat
- Az egészségügyi kártevők elleni védekezés rendje

VIII/4. Az intézményen belüli információáramlás

Az intézményen belüli információ áramlást, a belső kapcsolattartás formáit és rendjét az intézmény hatályos Szervezeti és Működési Szabályzata részletesen rögzíti. Az

SZMSZ-ben rögzítettekén túl, a szakmai szabályzatok pontosan meghatározzák aszék helyintézmény és telephelyein az egységes színvonalon elvárt munkavégzést.

Az írásban rögzített igazgatói utasítások mellett, az információ gyors oda és visszaáramlását biztosító - szakmai egységen belüli és az intézmény teljes munkavállalói közösségét magába foglaló - online platform is működik.

VIII/5. Minőségmenedzsment

A partnerközpontú magas színvonalú működés alapvető feladata a folyamatban lévő partnerek (elsősorban a gyermekek, szülők, munkatársak és a fenntartó) elégedettségének növelése. Az intézményeknek emellett minden esetben tekintettel kell lennie a társadalmilag elfogadott értékekre és erkölcsi normákra, valamint a jogszabályok előírásaira is.

Cél:

A szakmai munka eredményességének, hatékonyságának, az intézmény munkájának folyamatos javítása.

A minőség megvalósításának feltétele a szakemberek tudása, elkötelezettsége. A minőségbiztosításnak arra kell törekednie, hogy mozgósítsa az emberi erőforrás energiáit, újítsa meg a kreatív erőt, akadályozza meg a kiégést.

A minőségpolitikát és minőségfejlesztési rendszert az intézmény minőségirányítási programjában kell meghatározni. Ez tartalmazza az intézmény működésének folyamatát:

- a vezetési,
- tervezési,
- ellenőrzési,
- mérési, értékelési feladatok végrehajtását.

A minőségirányítási program a szakmai program megvalósítását támogató eszközrendszer. Az eljárás célja az intézmény adottságainak, eredményeinek, és a

követelményeknek való megfelelés jelen állapotának felmérése, majd értékelése, ennek alapján új célok, feladatok megfogalmazása és megvalósítása a munkatársak tevékenységének támogatására, a munka színvonalának emelésére.

Az értékelés céljai

- A szervezet erős és gyenge pontjainak azonosítása.
- A fejlesztendő területek kijelölése.
- A továbbfejlődés irányának meghatározása.

Az értékelés során vizsgált területek

- A gyermekotthonban zajló tevékenységek, folyamatok.
- Gondozottak személyiségállapota, viselkedése, tanulmányi előmenetelének alakulása, képességei.
- Az intézményből kikerült növendékek társadalmi beilleszkedése, a beilleszkedés hatékonysága.
- A gyermekotthon dolgozóinak értékelése, szakmai fejlődése.
- A gyermekotthon dolgozóinak szakmai felkészültsége, mentálhigiénés állapota.

Értékeléshez használt módszer

- Egyéni, csoportos beszélgetések.
- Folyamatok, tevékenységek megfigyelése, hatékonyságvizsgálat, ellenőrzés.
- Iskolai eredmények, jegyek, vizsgák elemzése.
- Bemeneti mérés: egyéni gondozási-nevelési terv.
- Kimeneti mérés: gyámi vélemény, felülvizsgálatok során az éves helyzetértékelés.
- Elégedettség mérése.
- Utánkövetés.

- Pszichológusi vélemény, diagnosztika (személyiségállapot, viselkedés).
- Dokumentáció elemzés: SZMSZ, Házi rend, Szakmai program, Csoportgazdálkodási Szabályzat, Munkaterv, Csoportnapló, Ellátottakkal kapcsolatos dokumentumok, Nyilvántartási adatlap rendszer, Iratanyag – egészségügyi iratanyag, Kapcsolattartási napló, Zsebpénznyilvántartás.

A belépő új vizsgált folyamatokat a munkatervi kiemelt feladatok határozzák meg.

Minőség biztosítását segítő eszközök

A minőség biztosításához használt eszközök azok, amelyek munkánk sikeréért használhatók, ezek a következők:

- esetmegbeszélések,
- team munka,
- értekezletek,
- szupervízió,
- továbbképzések,
- csapatépítő tréning.

Az eszközök megvalósításához az intézmény tárgyi és személyi feltételeit a fenntartó biztosítja a törvényi előírásoknak megfelelően. A rendelkezésünkre álló forrásokat, normatív támogatást stb. pályázatírással egészítjük ki.

A minőségmenedzsmentünk fejlesztése

Intézményünk célja a hatékonyság biztosítása érdekében a minőségmenedzsment működtetése. A minőségi szakmai munka a tervezés, a megvalósítás, valamint az indikátorok mentén ellenőrizhető. A minőségmenedzsment egyik fontos alapelve a folyamatos fejlesztés.

Ennek megvalósításhoz az intézményünk célja, hogy minden egyes szervezeti egység és dolgozó munkájába integrálódjon a minőségfejlesztés alapelve és gyakorlata, ami magába foglalja a napi szabályozást és fejlesztést. Szükséges, figyelembe venni a társadalom elvárásait és az egyének igényeit egyaránt. E rendszer fő jellemzője a folyamatosság, és arra törekszik, hogy a szervezet tagjai az elérendő célokat azonosan értelmezzék, az elérendő célokhoz rendelt indikátorokat ismerjék, és képessé váljanak a szolgáltatás minőségének javítására.

IX. Záró rendelkezések

- A jelen szakmai programot minden év január 31. napjáig felülvizsgálni és aktualizálni kell. Az Intézmény belső szabályzatainak, valamint a munkaköri leírásoknak a jelen szakmai programmal való megfelelését a szakmai program hatályba lépését követő naptól számított harminc napon belül el kell végezni.
- A szakmai program rendelkezéseit a hatályba lépéskor folyamatban lévő ügyekre is alkalmazni kell.
- Jelen szakmai program a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Pest Vármegyei Kirendeltsége Igazgatójának jóváhagyását követő napon lép hatályba.
- Jelen szakmai program hatályba lépésével a 2024 május 15-én- jóváhagyott szakmai program hatályát veszti.

• X. Összegzés

A gyermekotthon szakmai programjában olyan szakmai alapelveket, célkitűzéseket, feladatokat igyekeztünk megfogalmazni, ami megítélésünk szerint hosszabb távon is biztosítják a korszerű színvonalas, gondozottak érdekeit szolgáló nevelést, ellátást.

Olyan szakmai elveket, feltételeket írtunk le az előző oldalakon, amelyeket magunkénak mindannyian elfogadunk, amelyet munkánk során képviselünk, amelyekben eredményes szakmai munkánk zálogát látjuk.

Ezek összegezve, és idézve egy a munkánkat bemutató országos konferencián elhangzott előadásból a következők:

„.....- A gyermek, fiatal személyes szükségleteihez, személyiségéhez igazodó, befogadó környezet biztosítása.

- Olyan hely megteremtése, amely lehetőséget, teret, kedvet ad ahhoz, hogy az itt élő gyermek - ha ideiglenesen is - de otthonának kezdje el tekinteni ezt a helyet.

- Olyan nevelők, olyan kollégák alkalmazása, akik empátikusak és szeretettel, türelemmel, de következetesen a lehetőségekhez képest egységes elvárásokkal fordulnak a gyerekek felé.

- Olyan szakmai módszerek, segítők alkalmazása, bevonása, melyek abban segítik a fiatalot, hogy a csoport, az otthon részesének érezze magát.

- Mindehhez széles szakmai és civil támogató közeg bevonása, hogy a külső kapcsolataik is erősödjenek. Olyan külső kapcsolatok, amelyek fel és nem lefelé húznak,

- Olyan intézményi légkör, amelyben az agresszió, a szökés, mint probléma megoldási mód nem lóg a levegőben,

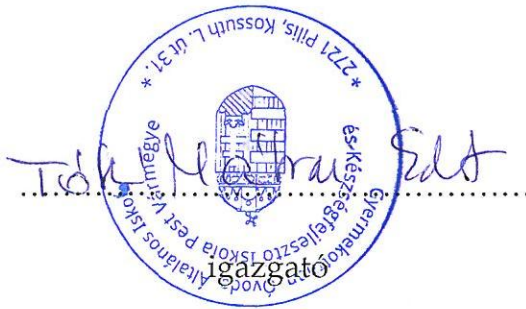
- A gyerekekben, a fiatalokban a bizalom érzésének megteremtése, a „számíthatok rájuk” érzés megszületése.

A szakmai programunk mottója Goethét idézi, a gyökerekről és szárnyakról szól. Nincsenek illúzióink... a mi gyerekeink a „mieink”, ahogy egymás közt mondani szoktunk, munkánk nyomán, csak ideiglenes és hajszálvékony gyökereket tudnak csupán eresztetni. De ezek

tartanak, megtartják őket nálunk és a mindennapi konfliktusok ellenére, kollégáink áldozatos munkájának köszönhetően napról-napra erősödnek! ...És vannak, akik szárnyakat is kapnak, hol gyengébbeket, hol erősebbeket.

Amikor egy-egy „sasröptű” felnőtt látogat vissza hozzánk, mindig megerősödiink: jó úton haladunk!”

Pilis, 2024. szeptember. 24.

gyermekotthon-vezető

Mellékletek jegyzéke

1. Az Intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata
2. A Belső Gyermekotthon házirendje
3. Utógondozói ellátás megállapodás minta

Elfogadó nyilatkozat

A Gyermekotthon, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola és Készségfejlesztő Iskola Pest Vármegye Belső Gyermekotthonának Szakmai Programját a gyermekvédelmi szakmai egységek nevelőtestülete 2024. szeptember 24-én elfogadta.

Banki Zoltán

hitelesítő nevelőtestületi tag

Baló István

hitelesítő nevelőtestületi tag

NYILATKOZAT

Alulírott kijelentem, hogy a Gyermekotthon, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola és Készségfejlesztő Iskola Pest Vármegyeiktatószámú Belső Gyermekotthon Szakmai Programját a mai napon teljes terjedelmében megismertem, azt magamra nézve kötelezőnek fogadom el.

Név	Munkakör / tisztség	Dátum	Aláírás

